

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY DZIENNIK DEMOKRATYCZNY

Dziś w numerze:

Mowa min. Becka w Genewie. — Niemcy wobec swoich wierzycieli. — Kongres filozoficzny. — Bajan i Płonczyński prowadzą bezapelacyjnie. — O której w Wilnie? — Wileńskie porządki i porządeczki.

KATEGORYCZNE ŻĄDANIE POLSKI generalizacji ochrony mniejszości

Przemówienie min. Becka na Zgromadzeniu Ligi Narodów

JÓZEF BECK
Minister Spraw Zagranicznych.

GENEWA. (Pat). W dyskusji ogólnej na zgromadzeniu Ligi Narodów zabrał dziś głos minister Józef Beck, który oświadczył, że rząd polski, dzięki inicjatywie, którą powziął na wiosnę tego roku, przyjął na siebie

odpowiedzialność za debatę na temat międzynarodowej ochrony mniejszości.

która ma się rozwinąć na tegorocznym posiedzeniu. W poczuciu tej odpowiedzialności mam zaszczyt na tym miejscu na zebraniu plenarnym

przedstawić panom stanowisko zajęte przez mój rząd.

Uczynię to w jak najkrótszych słowach.

Pożytecznym będzie, jak sądzę, przypomnieć panom, że problem, który ma Liga Narodów przed sobą i który musimy bezwzględnie rozwiązać, nie jest problemem nowym. Zaistniał on z chwilą powstania Ligi Narodów. Już w roku 1922 został przedłożony 4 zgromadzeniu wniosek o zgeneralizowaniu międzynarodowych praw mniejszości, kiedy wskutek tego wniosku zgromadzenie uchwaliło wówczas „znaczenie” dotyczące traktowania mniejszości przez państwa niezwiązane traktatem mniejszościowym.

Lat temu 12 rezultat ten mógł być uważany za pierwszy krok w pożądanym kierunku, jednakże od tego czasu nie zrobiono żadnego postępu na tej drodze, a przecież nie brak było inicjatywy, aby sprawę ruszyć z martwego punktu. Kilka państw w owym okresie usiłowało przekonać zgromadzenie

o potrzebie wymazania grzechu pierwotnego, który plamił cały ustrój ochrony mniejszości i pacyli ją od podstaw.

Rząd polski ze swej strony nie przestawał głosić potrzeby radykalnej refor-

my z wytrwałością i także z cierpliwością, które długie lata zawody nie zdołały wyczerpać. Ograniczę się tu do przypomnienia wielkiej rozprawy, w ciągu której

rząd polski z gorącym apelem zwrócił się do obecnych tu przedstawicieli rządów, wzywając te rządy, aby zgodziły się na jednolitą i powszechną kontrolę nad sposobem traktowania mniejszości narodowych, językowych i wyznaniowych. Apel ten przebrzmiał bez echa. Rząd polski ponowił go na zgromadzeniu zeszłorocznym.

W tym razem wnosząc formalną rezolucję. Rozprawa, która nastąpiła, odbyła się tak niedawno, że nie widzę potrzeby, aby do niej powracać. Nie dała ona żadnego wyniku i z wyjątkiem kilku delegacji, które w szlachetnym zrozumieniu zadań ciążących na członkach Ligi Narodów stanęły przy nas — pragnę im wyrazić na tym miejscu bardzo szczerą wdzięczność —

rząd polski napotkał przeważnie opór,

wprawdzie słabo podtrzymany ale tem bardziej zacięty. Powyższe stanowisko wypływało z obawy, aby Liga Narodów nie śledziła zbyt dokładnie swoich członków. Niemniej świadczyło ono o pożałowania godnym braku zrozumienia sytuacji międzynarodowej. Świadczyło także o niedocenianiu głębokiego rozgoryczenia niektórych krajów poddanych systemowi międzynarodowych gwarancji mniejszościowych.

Obecny system gwarancji praw mniejszości przez Ligę Narodów i jej organa jest dziwolągami, który powstał swoje zawdzięcza przypadkowej grze sił i opiera się na politycznych paradoksach.

Wystarczy rzucić okiem na system gwarancji stosowanych w dziedzinie mniejszości w różnych krajach poddanych tej gwarancji, aby przekonać się o całej jego nielogiczności. Niektóre zobowiązania ujęte zostały w formie traktatów, inne w formie deklaracji, zresztą bynajmniej nie identycznych, niektóre przewidują rekurs do stałego trybunału sprawiedliwości międzynarodowej, inne ograniczają prawo kontroli tylko do ingerencji członków Ligi Narodów,

są widocznym wybrykiem przeciwko logice, są przypadkiem kursu politycznego.

I tak, niektóre zobowiązania narzucają państwom jako *conditio sine qua non*

przyjęcie ich do Ligi Narodów. Można nawet powiedzieć, że większa rozciągłość tych zobowiązań stała w odwrotnym stosunku do większej lub mniejszej energii, którą państwo kandydujące wkładało w omówienie warunków ich przyjęcia. Były przypadki, że podobnych warunków nie domagano się od państw kandydujących, zupełnie niezależnie od tego czy innego położenia mniejszości w tych państwach.

Istnienie zobowiązań mniejszościowych lub ich brak, ich treść, znaczenie nie da się uzasadnić ani istnieniem sytuacji mniejszości państwa należącego do Ligi Narodów ani sytuacją międzynarodową tych państw, ani też stopniem ich cywilizacji, a przeciż nie tylko te dwa kryteria, a nie okoliczności przypadkowe nie mające nie wspólnego z dzisiejszą sytuacją mogłoby w ostatecznym wypadku tłumaczyć, chociaż nie uzasadniając.

istnienia systemu wyjątkowego, sprzecznego z samem założeniem Ligi Narodów to jest z zasadą równości jej członków.

W praktyce okazało się, że stosowanie systemu obecnego nie odpowiada duchowi traktatu.

Mniejszość nie miała żadnej korzyści w międzynarodowej ochronie, natomiast system ten był wykorzystywany niejednokrotnie jako narzędzie złośliwej propagandy przeciwko państwom, do których się stosował i co gorsza używany był jako środek presji politycznej

przez państwa, które, chociaż same nie były związane żadnym traktatem z tej dziedziny, wykorzystywały swoje upra-

wnienia do wykonania kontroli nad innymi państwami.

Obecny system wyjątkowy pozostaje w krzyżującej sprzeczności z podslawą Ligi Narodów, jaką jest zasada równości jej członków. To też

sytuacja tak paradoksalna nie może dłużej trwać bez całkowitego zniszczenia moralnych przesłanek, na jakich zbudowana została Liga Narodów w 1919 r. Zwracam się dziś do Zgromadzenia z gorącym apelem, żądając naprawienia błędów przeszłości i stworzenia zdrowej, sprawiedliwej i mocnej podstawy, na której musimy zbudować nowy system międzynarodowej ochrony mniejszości.

Zapisując już na wiosnę tego roku na porządku obrad swój wniosek w sprawie uogólnienia zobowiązań mniejszości narodowych, rząd polski pragnął uzyskać odpowiedź na dwa pytania:

1) czy państwa zgodzą się uznać konieczność zawarcia konwencji o ochronie mniejszości, 2) czy zgodzą się na zwołanie międzynarodowej konferencji w tej sprawie.

Rząd polski oczekiwać będzie odpowiedzi jasnej i niedwuznacznej. Jeżeli otrzyma odpowiedź pozytywną, to gotów jest bez zastrzeżeń współdziałać w opracowaniu tekstu przyszłej konwencji,

przyczem pragnę podkreślić, że rząd polski skłonny jest wziąć pod uwagę sytuację innych kontynentów. Nie mogę zataić, że informacje, któremi rozporządzam z innego roku, nie pozwalają na optymizm. Podobno stanowisko większości reprezentowanych tu państw nie uległo zmianie.

Polska odrzuca obcą ingerencję do czasu generalizacji zobowiązań

Końcowe oświadczenie min. Becka

W przewidywanu opozycji, któraby usiłowała unieemożliwić realizację polskiego wniosku, poczuwam się do obowiązku oświadczyć, że rząd polski do czasu wprowadzenia w życie powszechnego jednolitego systemu międzynarodowej ochrony mniejszości nie będzie od dnia dzisiejszego współpracować z organami międzynarodowymi w zakresie kontroli nad stosowaniem przez Polskę słusznego i równego traktowania mniejszości.

Rozumie się samo przez się, że ta decyzja rządu polskiego nie pozostaje w żadnym związku z realnymi interesami mniejszości. Te interesy są chronione przez konstytucję i inne podstawowe ustawy polskie, które gwarantują mniejszościom rasowym, językowym i religijnym pełną swobodę ich rozwoju kulturalnego i równości traktowania.

Dziś odpowie Simon

PARYŻ. (Pat). W kołach politycznych w Genewie, według doniesień agencji Havasa, twierdzą, że sir John Simon w jutrzejszym przemówieniu ma zamiar odpowiedzieć na mowę min. Becka.

Min. Beck u przewodniczącego Zgromadzenia

GENEWA. (Pat). Minister Beck wziął dziś udział w śniadaniu wydanym przez przewodniczącego Rady Ligi Narodów Benesa dla członków Rady.

„Jednym cięciem szabli Marsz. Piłsudskiego”

Prasa o deklaracji min Becka

PARYŻ. (PAT). — Przemówienie min. Becka wywołało wielki wrazenie. Prasa zamieszcza obszernie komentarze.

„LE TEMPS” zaznacza, że mowa ministra Becka wywołała duże wrazenie i była prawdziwą niespodzianką. W poszczególnych delegacjach okazują pewne zdziwienie, że Polska nie skorzystała z procedury rewizji przewidzianej przez traktat mniejszościowy. W jaki sposób przyjmie zgromadzenie wypowiedzenie przez Polskę traktatu mniejszościowego — niewiadomo. Reakcja ta wyrazi się na zgromadzeniu 6 komisji Ligi.

Genewski korespondent „JOURNAL DES DEBATS” twierdzi, że minister Beck z niezwykłą stanczością wystąpił przeciwko obecnemu systemowi gwarancji praw mniejszościowych na rodowych, stawiając kwestię rozciągnięcia tych zobowiązań na wszystkie państwa. Polska jednym cięciem szabli marszałka Piłsudskiego powala traktat mniejszościowy podpisany z głównymi mocarstwami 28. 6. 1919 r. W Genewie spodziewano się, że minister Beck uczyni to w formie gwałtownej, Polska bowiem wyczuwała od początku pewnego rodzaju upokorzenie, że zmuszona była podpisać w Wersalu traktat o ochronie mniejszości, można więc było zrozumić, dlaczego minister Beck nie szedłby krytyki obecnemu systemowi ochrony przez Ligę nad mniejszościami, w Genewie nie spodziewano się jednak, że Polska jako członek Ligi, pól stała członkiem Rady Ligi Narodów, zdecydowała się jednocześnie uwolnić od zobowiązań traktatu mniejszościowego.

BERLIN. (PAT). — Korespondenci genewscy pisni niemieckich zgodnie podkreślają, że wystąpienie ministra Becka stanowi niespodziankę i wywołało sensację.

Korespondent „BERLINER TAGEBLATTU” mówi o wielkim kryzysie praw mniejszości-

wych, przewidując konflikt Polski z temi państwami, które chcą utrzymać dotychczasowy system. Ze stanowiska niemieckiego pisze korespondent, nie można nie zarzucić generalizacji ochrony mniejszości, gdyby tylko ona przyniosła istotny postęp. Wedle korespondenta — „LOKAL ANZEIGER” mowa min. Becka ma również i dla Niemiec wielkie znaczenie a następstwa jej będą dla mniejszości niemieckiej w Polsce bardzo poważne. Beck zwrócił się przeciwko metodzie Ligi Narodów, którą Niemcy od lat krytykują jako szkodliwą dla interesów mniejszości. Bez względu jednak na to, jak ostre byłyby skutki polskiego kroku w odniesieniu do polityki europejskiej, ochrona mniejszości musi być zapewniona i wzmożona. Narodowo-socjalistyczny „DER ANGRIF” formułuje swoje wrazenie w następujących słowach: Liga Narodów i wogóle metody genewskie otrzymały

ciężki cios. Pozostałe zobowiązania i przez ministra Becka potwierdzone uroczyście mniejszości, które w przyszłości będą sprawą zatłwianą między państwami.

RZYM. (PAT). — Rzymska prasa popołudniowa zamieszcza dłuższy komunikat agencji Stefaniegoz Genewy, streszczający obszernie mowę ministra Becka, wypowiadającą współpracę z Liga Narodów w dziedzinie mniejszości narodowych aż do czasu generalizacji zobowiązań mniejszościowych. Mowa ministra Becka, informuje agencja, wysłuchana była przez zgromadzenie Ligi w zupełnej ciszy i wywołała olbrzymie wrazenie, gdyż wypowiedzenie przez Polskę zobowiązań mniejszościowych, przyjętych w traktacie pokojowym, dokonane ponad to w chwili tak ważnej jak obecna, nie może jeszcze być ocenione w całej swej doniosłości.

Na odcinku Rzym—Praga

RZYM. (PAT). — Samoloty polskie, biorące udział w locie okrężnym, startowały dziś z lotniska Littorio i pomyślnie wylądowały w Rimini. Start z Rzymu i lądowanie w Rimini odbył się o godz.:

Włodarkiewicz	6.12	7.18
Płonezyński	6.15	7.23
Bajan	6.21	7.25
Maeperson	6.23	7.33
Balcer	6.25	7.24
Skrzypiński	6.27	7.33
Karpiński (p. kon.)	6.31	7.38
Buczyński	6.33	7.35
Giedgowd	6.35	7.38

Dudziński 6.37 7.39

RZYM. (PAT). — Apeniny zostały szczęśliwie przebyte przez wszystkich uczestników turnieju.

Doniesienia meteorologiczne z Rimini nie były dziś zbyt pomyślnie. Z okolic San Marino i z nad Rimini sygnalizowano mgły, które jednak rozproszyły się po wschodzie słońca.

Po krótkim postoju w Rimini samoloty udały się w dalszą podróż do Zagrzebia.

ZAGRZEB. (PAT). — Do godz. 12.40 wszystkie polskie samoloty przyjechały do Zagrzebia i prawie wszystkie wystartowały do Wiednia.

Droga z Rzymu do Zagrzebia spowodowała przeciwnego wiatru była bardzo ciężka. Najszybciej leciał Włodarkiewicz robiąc 205 km. na godzinę. Inni lotnicy osiągnęli szybkość około 200 km. na godz. Najmniejsza szybkość wynosi 171 km. lotnika Francoisa.

Srednia szybkość, osiągnięta na drodze Rzym — Zagrzeb przez poszczególnych lotników, jest następująca:

Dudziński 195 km.; Włodarkiewicz 205, Bajan 198 km., Giedgowd 172 km. Buczyński 198; Płonezyński 190; Skrzypiński 201; Hubrich 202; Anderle 198.

WIEDEŃ. (PAT). — Lotnikowi polskiemu Włodarkiewiczowi, który pierwszy przybył do Wiednia o godz. 12.15, wręczył imieniem gminy wiedeńskiej wiceburmistrz M. Lahl upominek srebrny. Włodarkiewicz odleciał o godz. 12.40.

Równocześnie przybył drugi samolot Dudzińskiego. Trzeci przybył na lotnisko Osterkamp.

BERNO. (PAT). — Pierwszy wylądował w Bernie Włodarkiewicz o godz. 13.10, drugi Dudziński o godz. 13.25, trzeci Osterkamp o godz. 13.40. Włodarkiewicz wystartował z Berna o g. 13.22; Zaek wystartował o godz. 13.38; Anderle o godz. 13.39; Osterkamp o godz. 13.45; Ambruz o godz. 14.01.

PRAGA. (PAT) — Pierwszy wylądował w Pradze Włodarkiewicz o godz. 14.10, drugi Dudziński o godz. 14.21. Na lotnisku zjawili się poseł Rzpłitej Grzybowski, poseł niemiecki Koch, liczni dziennikarze i bardzo wiele publiczności.

PRAGA. (PAT). — Dziś w godzinach popołudniowych lądowali na miejscowym lotnisku lotnicy, biorący udział w międzynarodowym turnieju

Kto wygra?

WARSZAWA. (PAT). — W 9 dniu ciągnięcia 4 klasy 30 polskiej państwowej loterii klasowej główne wygrane padły na następujące numery:

zł. 50.000: 124.608.
zł. 10.000: 24.804; 40.403; 78.787; 89.019; 97.851; 141.491; 156.739; 167.985.
zł. 5.000: 14.672; 41.165; 60.337; 104.978; 118.660; 128.213; 147.563; 162.872.

Giełda warszawska

WARSZAWA. (Pat). Berlin 210.50—21.50 — 209.50; Londyn 26.13 — 26.14 — 26.27 — 26.01; Nowy York 5.21.3/4 — 5.24.3/4 — 5.18.3/4; Kable 5.22.1/4 — 5.25.1/4 — 5.19.1/4; Paryż 34.86 i pół — 34.95 — 34.78; Sztokholm 134.90 — 135.60 134.20; Szwajcaria 172.58 — 173.01 — 172.15, 172.15.

Tendencja niejednolita.

Dolar 5.20 i pół do 5.20 3/4. Dolar zł. 8.90 do 8.91. Rubel 4.58 i pół za piątki i 4.59 za dziesiątki. Czerwonice 1.13.

TELEF. OD WŁASN. KORESP. Z WARSZAWY.

Sąd klubowy B. B. W. R. nad sen. Wyrostkiem

Dowiadujemy się, że w związku z zarzutami, postawionymi przez prezydenta miasta Warszawy min. Starzyńskiego sen. Wyrostkowi — prezes B. B. W. R. pk. Sławek przekazał Sądowi Klubowemu rozpatrzenie tych zarzutów.

Projekt preliminarza budżetowego na r. 1935-36

Poza pracami nad przygotowaniem projektów ustawodawczych, które w ograniczonej zresztą ilości ukazać się mają w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzplitej — uwaga czynników miarodajnych skierowana jest obecnie na prace nad przygotowaniem projektu preliminarza budżetowego na nowy rok budżetowy 1935-36.

W chwili obecnej cyfry globalne budżetów poszczególnych resortów są uzgadniane przez te resorty z ministerstwem skarbu. Prace te potrwać jeszcze kilka tygodni, poezem opracowany preliminarz budżetowy przesłany zostanie Radzie Ministrów.

Zakończenie 15-letnich wysiłków

Min. Seljamaa o pakcie porozumienia i przyjaźni

GENEWA. (Pat). W związku z podpisaniem traktatu porozumienia i współpracy pomiędzy Litwą, Łotwą i Estonją, delegaci tych państw przyjęli wczoraj wieczorem przedstawicieli prasy międzynarodowej.

Minister Seljamaa w imieniu swoim i swoich kolegów złożył deklarację, w której zaznaczył, że podpisany traktat

jest szczęśliwym zakończeniem przyjaznych wysiłków trzech państw datujących się od roku 1919. Minister Seljamaa jest więcej niż przekonany, że urzeczywistnione przez nich porozumienie nie tylko wzmożni zaufanie do samych siebie, ale będzie mogło mieć także inny skutek dla organizacji pokoju i bezpieczeństwa w tej części Europy.

Kwestje specyficzne paktu bałtyckiego dotyczą jedynie „sprawy wileńskiej”

Wyjaśnienia litewskiej agencji telegraficznej

„Elta” podaje: W związku z doniesieniem jednej z agencji telegraficznych, że w parafowanej w Rydze umowie o przymierzu państw bałtyckich artykuł o kwestjach specyficznych dotyczy sprawy wileńskiej i kłajpedzkiej, dowiadujemy się z najzupełniej miarodajnych źródeł, iż: 1) artykuł o kwestjach specyficznych dotyczy jedynie sporu wileńskiego, 2) inaczej nawet być nie mogło, ponieważ żadnej sprawy kłajpedzkiej niema — są jedynie usiłowania pew-

nych czynników zagranicznych stworzyć ją na forum opinii międzynarodowej bezpodstawnie i naprzekór istniejącym umowom.

—oOo—

Powrót z urlopu amb. Łukasiewicza

MOSKWA. (Pat). Powrócił z urlopu do Moskwy i objął urządowanie ambasadora Rzplitej Juljus Łukasiewicz.

S. P.

LEONARD OSTROWIECKI

REWIZOR IZBY SKARBOWEJ W LUBLINIE

Po krótkich lecz ciężkich cierpieniach opatrzony ŚŚ. Sakramentami zmarł w Bogu dnia 13. IX. 1934 roku w wieku lat 54.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 14. IX. r. b o godz. 10 rano w Kościele po-Trzyniarskim przy klinice na Antokolu. Wyniesienie zwłok odbędzie się z tegoż Kościoła na Cmentarz po-Bernardyński w dniu 14. IX. o g. 4.30 po poł.

O czym zawiadamaję pogrążeni w głębokim smutku

ZONA, SIOSTRA I RODZINA

Po pożarze „Morro Castle”

NOWY JORK. (PAT). — Z Asburi Park donoszą, że zwłone szczątki kapitana Morro Castle Willmotta złożono do trumny i dostarczą do niego na wybrzeże.

Identyfikacja zwłok była niezmiernie trudna ponieważ były całkowicie zwęglone. Jedynie guziki i odznaki munduru wskazywały, że zwłone kości, które złożone do trumny były szczątkami kapitana Willmotta.

NOWY JORK. (PAT). — Funkcjonariusze departamentu sprawiedliwości czynili wczoraj na okręcie Morro Castle, który jeszcze się pali, poszukiwania zwłok kapitana Willmotta. — Wczoraj wieczorem dopiero udało się odnaleźć śmiertelne szczątki kapitana. Radiotelegrafista Alagna pozostawiony został do dyspozycji władz śledczych. Przesłuchiwany on był przy drzwiach zamkniętych.

Niemcy wobec swoich wierzycieli

Po otwarciu Targów Lipskich prezydent Banku Rzeszy, pełniący obowiązki ministra gospodarstwa narodowego, dr. Schacht wybrał się na międzynarodową konferencję nauk agrarnych w uzdrowisku Eisleben i wygłosił tam kolejną mowę, która wywołała wstrząsające wrażenie na całym świecie.

Dr. Schacht powiedział wprost, że Niemcy będą zmuszone ogłosić na parę lat zupełne moratorium oraz zredukować długi zagraniczne.

Zawieszenie płatności nazywa się bankrutem i jeżeli Führer będzie posłuszny swemu doradcy w sprawach ekonomicznych, to Niemcy w najbliższym czasie ogłoszą bankrutstwo państwowe.

Dr. Schacht we wspomnianej mowie podjął próbę analizy przyczyn kryzysu światowego i wskazania drogi do jego pokonania. Było mu to niezbędne dla umotywowania swojego oryginalnego żądania: „Płacić my wam nie będziemy, ale prócz tego pożyczcie nam pieniądze na zakup surowca”.

Sano przez się jest to zadanie mało przekonujące i każdy normalny wierzyciel odpowiedziałby na nie zapewne: „Mister Schacht, niech pan będzie łaskaw zwrócić te 14 miliardów marek, które pan nam jest winien. Potem moglibyśmy pomówić o nowych kredytach”. Właśnie dlatego dr. Schacht uważał za potrzebne umotywić, dlaczego mianowicie Niemcy nie mogą płacić.

We wszystkich rokowaniach z bankrutami decydującą rolę odegrywa kwestja dobrej lub złej woli dłużnika, czy jest on sam winien swej niewypłacalności. Poto, by wykazać dobrą wolę Niemiec, dr. Schacht uznał właśnie za potrzebne wskazać prawdziwego winowajcę niewypłacalności.

Wszystkiemu, zdaniem dr. Schachta, jest winna „zła zagranica”. Przedewszystkiem przyczyną wszystkich klęsk są traktat wersalski i polityczne długi. Prócz tego, że zagranica żąda płatności długów, nie kupuje także niemieckich towarów. Jakże Niemcy w takich warunkach mogą płacić?

Dlatego też recepta dr. Schachta brzmi jak następuje: Niemcy ogłaszają na parę lat pełne moratorium, zagraniczne długi i procenty od nich są zredukowane, prócz tego Niemcy otrzymują nowe kredyty na zakup surowca, a ponadto zagranica udziela Niemcom ulg celnych i masowo importuje niemieckie towary. Zdaniem dr. Schachta jest to jedyne na drogę do przezwyciężenia światowego kryzysu ekonomicznego.

Logiczna konstrukcja tej argumentacji nie wymaga wyjaśnienia*).

Twierdzenie, że wszystkiemu jest winien traktat wersalski i zła zagranica, tak często było powtarzane w Niem-

* Argumentacja dr. Schachta byłaby prawdziwa, gdyby Niemcy gotowe były i dla siebie wyciągnąć wszystkie wnioski, wypływające z międzynarodowego podziału pracy.

czach, że ogromna większość Niemców święcie w to uwierzyła. Tymczasem twierdzenie to jest takim samym teleologicznym kłamstwem, jak i szereg innych politycznych twierdzeń. „Zła zagranica” pożyczyla Niemcom 25 miliardów mk., z czego Niemcy zwróciły dotąd tylko 11 miliardów. Nieprawda, że te miliardy poszły na spłatę długów politycznych. Prawdą jest natomiast, że przy najmniej połowa tej sumy użyta została na odnowienie technicznego aparatu niemieckiego przemysłu, na budowę dworców kolejowych, podziemnych dróg żelaznych i t. p.

Jeżeli Niemcy wwoziły surowiec ponad swe możliwości płatnicze dla celów uzbrojenia i kampanji przeciw bezrobociu, jeżeli Niemcy swym aryjskim prawodawstwem wywołały reakcję współ-

wyznawców prześladowanych, to czyż zagranica jest temu winna?

Jeżeli niemieckie firmy są dłużne angielskim ponad milion funtów szterl. za dostawę towarów, a polskim przemysłowcom 8 milionów zł., to zagranica jest chyba winna tylko w tem, że wogóle dawała Niemcom kredyty!

Jakież mogą być praktyczne skutki niemieckiego państwowego bankrutstwa? Płochliwe umysły w Berlinie gotowe są widzieć już jeżeli nie ekonomiczną blokadę Niemiec, to napewno ogólną wojnę celną przeciwko nim. Są to płonne obawy, bowiem między wierzycielami nie było i nie ma jednomyślności, Niemcy zaś postarają się, żeby do takiego porozumienia nie doszło, uprzywilejowując jednych kosztem drugich.

Ale z drugiej strony powstaje poważ-

na kwestja: agenci dr. Schachta podpisują z rozmaitymi krajami umowy kontyngentowe, clearingi i t. p., a sam dr. Schacht głośno oznajmia: „wszystko jedno nie zapłacimy!” — Jakiż uzgodnić? Co jest wart podpis niemiecki na wszystkich umowach handlowych, jeżeli Niemcy wszystko jedno płacić nie będą?

Jeżeli Niemcy ogłoszą bankrutstwo państwowe, to w każdym razie zaufanie zagranicy do Niemiec z tego powodu nie wzrośnie i kredyt niemiecki zagranicą otrzyma cios bardzo dotkliwy. Oto dlatego jest podstawa do przypuszczeń, że Führer jeszcze pomyśli, zanim pójdzie za radą dr. Schachta.

Możliwe, że dr. Schacht chciał tylko swą mową nastraszyć wierzycieli i skłonić ich do największych ustępstw.

Obserwator.

Strajk w Stanach Zjednoczonych zaostrza się

Obie strony przygotowują się do długotrwałej walki

WASZYNGTON, (Pat). Komisja rządowa, która usiłowała doprowadzić do porozumienia pomiędzy właścicielami zakładów tkackich a strajkującymi robotnikami, zrezygnowała z dalszych wysiłków wobec nieprzyjaznego stanowiska fabrykantów nie zgadzających się na żadne proponowane im porozumienie.

Sprawozdanie opracowane przez komisję stwierdza niepowodzenie jej wysiłków, dając jednocześnie do zrozumienia, iż w razie zastosowania innych me-

tod można by wkrótce doprowadzić do sprawiedliwego i skutecznego załatwienia zatargu.

Narazie obydwie strony przygotowują się do dalszej długotrwałej akcji.

Przewodniczący amerykańskiej federacji pracy oznajmił, że zwróci się do prezydenta Roosevelta by przedstawił mu sytuację, jaka obecnie się wytworzyła w przemyśle włókienniczym w Stanach Zjednoczonych.

NOWY JORK, (Pat). W Woonsocket

doszło do ostrego starcia pomiędzy strajkującymi a milicją.

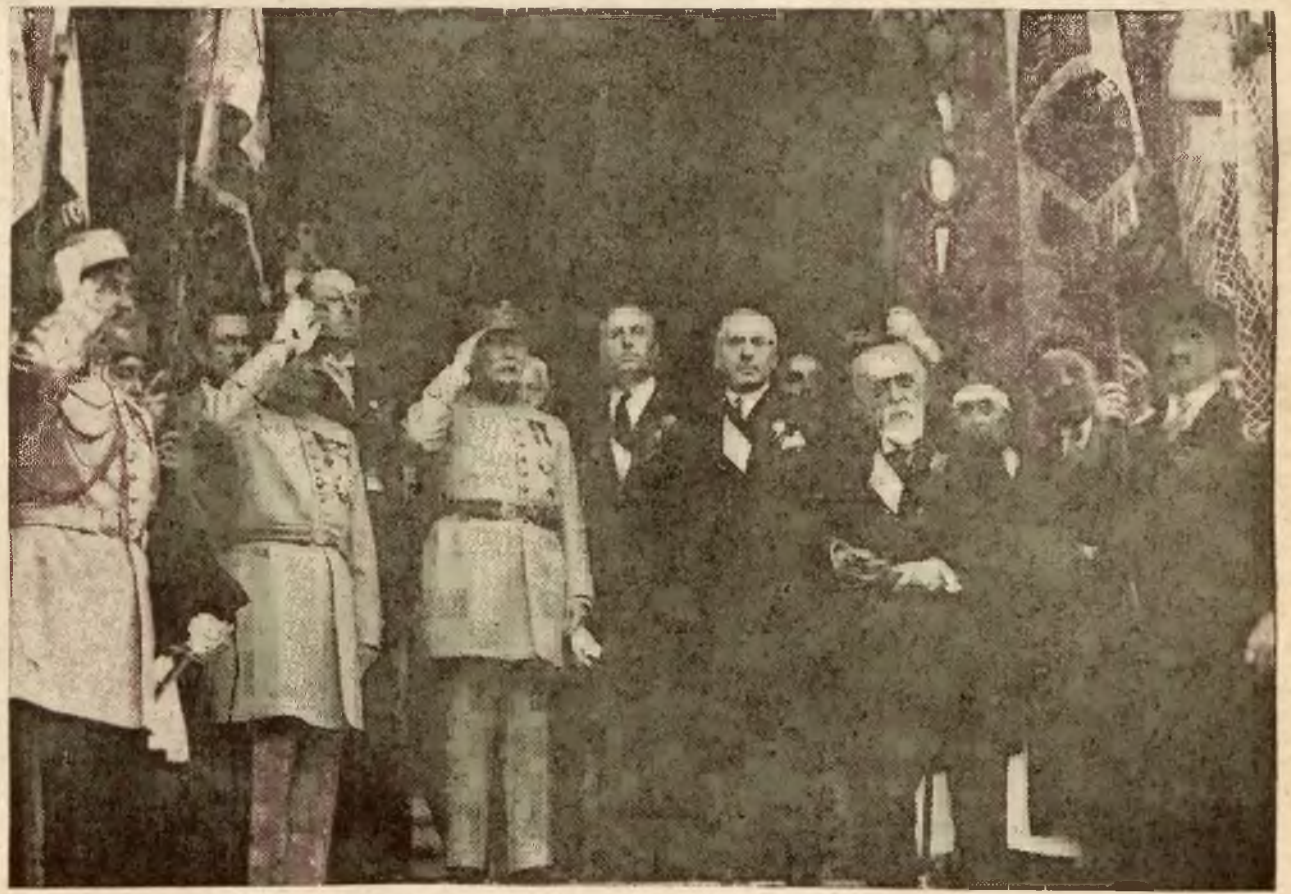
Powodem starcia było usiłowanie 5 tys. robotników przedostania się na teren fabryki, gdzie pracuje 300 robotników pod ochroną straży. W starciu 2 policjantów i 2 milicjantów rannych.

NOWY JORK, (Pat). W Woonsocket na Rhoad Island między policją a tłumem strajkujących doszło do krwawego starcia. Jeden ze strajkujących został zabity a 5 ciężko rannych.

W 20-lecie bitwy pod Marną

Cała Francja obchodziła przed paru dniami uroczystości 20-lecie zwycięstwa pod Marną. Na zdjęciu fragment uroczystości: marszałek Pétain odbiera defiladę na stopniach ratusza w Meaux.

Wileńskie porządki i porządeczki

Niebywała piękna i ciepła jesień, zamieniająca naszą północ na jakąś nicejską riviérę, pozwala na wykonywanie daleko idących prac regulacyjnych Wilji, na rozbudowę bulwarów i t. p. inwestycje, jakich nasze śliczne miasto, będące stale powodem zachwyty turystów pod względem malowniczości, potrzebuje jeszcze wiele.

Wilja ostatnimi laty tak dokuczyla swymi kapryszkami, swymi wykrętami, tworzącymi łachy gdzie była woda, a wyrwijając brzegi tam gdzie był chodnik i drzewa, że postanowiono doprowadzić ją do porządku, przynajmniej w obrębie miasta i uregulować kapryśne brzegi. Od szpitala św. Jakóba począwszy, wycięzono szeroki wał ziemny, wyciągając czysty, prosty bulwar, aż do Zielonego mostu. Uwzględniono dwie jezdnie, co wydaje się zbyt bezsensowne, zważywszy że ruch kołowy tamtędy nie jest znaczny, chyba w dni targowe, a ładniejby było poświęcić cały nowy nasyp zieloności, traw

nikom i jeszcze jednemu rzędowi drzew. Ale obecnie tam rosnącej, nie słychać by miano wycinać, co jest bardzo szczypliwe, zważywszy stałe barbarzyństwo, jakie odnośnie do drzewostanu miasta wyczynia się w Wilnie. Miasto i dzielnica okolic Placu Łukiskiego, otrzymują więc piękny spacer nad rzeką. Pilną potrzebą jest uporządkowanie tegoż Placu pamiątkowego i mogącego być ozdobą miasta, a będącego dziś... skandalem. Mimo ozdobnego szaleństwa podziemnego, dalej tkwi na przeciwnym krańcu ohyd na budozka, wydzielająca smrodliwe wapory na wszelkie wiece i rewje, które się na placu odbywają. Dwa razy na tydzień, po targach, tłumy kurzu z nawozem, wznoszone miotłami zamiatających, unoszą się długo w powietrzu, zatrzymując mieszkańców. Nigdy nie przechodzi tamtędy żadna polowaczka ulicy, mimo że widzieliśmy takową w innych dzielnicach. Również trawnik placu wydeptany w miejscie „stecki” nie polewany, mimo że są tam rury do hydrantów, schnie kiedy sucho i żółknie, a porasta chwastami w wilgotniejszą pogodę. Pewne porządki mogłyby tam być

zrobione już teraz, małym kosztem, nim się targi przeniesie nad Wilję, co jest w projekcie.

Dalej idąc bulwarem nad Wilją, uderza dziwnie tajemnicza rudera pod numerem 3-m 1-ej Baterji, opuszczony ten dom z zabitymi oknami stoi tak odwojny. Co to jest za posesja że z nią nie można zrobić porządku i straszdyło to razi i straszy wym wyglądem tę malowniczą część miasta. Wehodząc na ulicę Zygmuntowską zauważyć się daje brak ławek dla chcących tam spocząć. Wszak to też nie wielki koszt postawić dla kobiet z dziećmi i starców kilka najprostszycich ławek do siedzenia i oglądania ciekawego widoku regulowania rzeki, które zwraca uwagę przechodniów i jest przez nich komentowane z bardzo dużym zainteresowaniem. Zwłaszcza olbrzymie góry żwiru, wygrabywane przez wygrabiarkę z dna rzeki i przesypane do wagonetek, wywożonych potem siłą muskularnych ramion młodych robotników, wzbudzają zdumienie.

„Nu, ot, gdzie znaczy się ziemia, tam niechaj będzie woda, a gdzie znaczy się woda, dek ziemię zasypują, tak widać

im potrzebn... możesz tak i lepiej... możesz zalewać nie będzie”... komentują pa trzący.

„Ciężka robota, ale Bogu dzięki i za to, jest chleba gdzie zarobić tego roku”, mówi robotnik.

Spójrzmy tu i tam okiem turysty. Czego brakuje w Wilnie dla przyjezdnych? Dużo zrobiono, to pewne, są przewodnicy wycieczek, są tanie książeczki o Wilnie, są pamiątki, nawet mniej brzydkie niż w innych miejscowościach, gdzie jak wiadomo szkarady sprzedawały jako Pamiątka z... to są rzeczy które się przywozi znajomym, ale których nikt mający trochę smaku estetycznego nie postawi w widocznym miejscu. Więc wyroby z czeczotki, obrázky Ostrobramskie, tkaniny i drobiazgi etnograficzne, albumy, wydawnictwa.

Ale... zważywszy że wycieczki przyjeżdżają często na niedziele, a sklepy wtedy są zamknięte, trzeba by na dworcu umieścić kiosk z takimi pamiątkami z Wilna; jaki taki podręczny który nie zdąży kupić nie w mieście, przypomni i kupi na dworcu. Dobrzeby również było umieścić w widocznych miejscach, np.

VIII międzynarodowy kongres filozoficzny

Przed kilku dniami zakończył w Pradze swe obrady VIII międzynarodowy Kongres filozoficzny (2—7 września). W obradach Kongresu wzięło udział około 700 uczonych, reprezentujących szczyty myślowe 21 krajów.

Omawianie szczegółowe prac Kongresu wymagałoby sporej książki. Ograniczenie się do suchej wzmianki byłoby znów wykreśleniem w stosunku do zdarzenia tak ważkiego w dziejach współczesnej myśli. Pozostaje droga pośrednia: rzut oka na skondensowaną treść obrad potentatów intelektu.

WIELEMÓWIĄCE NAZWISKA.

„Nasz panem nie powinien być żaden przesąd, żaden mit, żaden dogmat, żaden nadczłowiek, a tylko i wyłącznie prawda, której — wszyscy razem i każdy z osobna — winniśmy służyć...”. Słowa te wypowiedział jeden z uczestników Kongresu, wybitny filozof czeski prof. Emanuel Radl. Miały stanowić one hasło, pod którym Kongres podjął miał swoje obrady. Pod tym też hasłem zjechali tłumnie do Złotej Prahy uczeni z całego świata: Europy, Ameryki, Australii, a nawet Azji. Zjechali w pierwszym rzędzie ludzie, noszący ważne w nauce nazwiska, jak: Lalonde z Sorbony, Barthelemy z Instytutu Paryskiego, Basch z Sorbony, Brunschweig z Sorbony, Bordero z Padwy, Orestano (sekretarz Królewskiej Akademii Włoskiej), Driesch z Berlina, Emge z Jeny, Croce, Schiller, Montague, Ci, którzy przybyć nie mogli, jak np. znakomity filozof niemiecki Husserl nadesłali pod adresem Kongresu życzenia.

PODZIAŁ PRAC.

Filozofia jest dziedziną wiedzy tak obszernej, a jej łączność z innymi, niefilozoficznymi gałęziami nauki tak ścisła, że niepodobna było się obejść bez posegregowania całości na działy, których każdy mógłby dostarczyć treści dziełom wielotomowym. Prace Kongresu odbywały się przez południe i popołudnie. Przed południem toczyły się obrady plenarne, popołudniu zaś — pracowały poszczególne grupy respective komisje.

Grup takich wyłoniono kilka: grupa A (pod przewodnictwem prof. Carnapa z Pragi) zajęła się omówieniem problemu „Znaczenia logiki dla poznania”; grupa B (pod przewodnictwem prof. Blahy z Brna) rozważała kwestię „Normy i rzeczywistości”; grupa C (pod przew. prof. Wintera z Pragi) rozstrząsała sprawę „Religii a filozofii”; grupa D (pod przew. dra Capeka) dyskutowała nad „Kryzysem demokracji” (problem ten wywołał największe zainteresowanie uczestników dyskusji i słuchaczy); grupa E poruszała kwestję „Misji filozofii”; grupa F — „Problemy psychologiczne”; grupa G — „Teoria poznania”. Oczywiście, poza wymienionymi kompleksami kwestyj bezpośrednio filozoficznych lub też związanych z filozofią pośrednio poruszano cały szereg innych, niemniej ciekawych zagadnień, których tu jednak wymieniać nie będziemy. Ci z czytelników, którzyby szczególnie żywo interesowali się sprawami Kongresu zarówno ostatniego, jak też siedmiu Kongresów poprzednich odesłały należało do specjalnych, zarówno krajowych, polskich, jak też zagranicznych czasopism filozoficznych.

Gedną uwagi i pochwały jest rzeczą, iż wszystkie referaty, jakie miały być podczas Kongresu wygłoszone zostały z wczesnym wydrukowaniem i wręczone wszystkim uczestnikom Kongresu, z chwilą ich przybycia do sali posiedzeń. Ułatwiało to uczestnikom ogromnie orjentację wśród nawalu tez i prawd, wygłaszanych przez mówców. I jeszcze drobniostka: odczytanie referatu obliczone było na maksimum 15 minut. Drobniostka bardzo uzasadniona. Należy wdramać mówców do zwięzłości. Non multa sed multum.

DELEGACI POLSCY.

Polska filozofia reprezentowana była w Pradze nader godnie, że wymienimy tylko: prof. Tatarkiewicza (Warszawa), prof. Jasinowskiego

(Wilno), prof. Zawirskiego (Poznań), prof. Łukasiewicza, prof. Lutosławskiego. Referaty polskie dotyczyły głównie zagadnień logistycznych.

CIĘKAWSZE MOMENTY.

Zatrzymajmy się przy paru ciekawszych, ze względu na swą aktualność polityczną referatach.

W pierwszym rzędzie zaliczyć do nich należy przemówienie czeskosłowackiego ministra S. Zagr. Benesza na temat kryzysu demokracji. Minister podkreślił, że występuje na Kongresie nie jako polityk, lecz jako filozof i socjolog. Podkreślił dalej, iż panuje dziś w świecie bezprzykładny chaos w dziedzinie gospodarczej, społecznej i moralnej, umysłowej, politycznej. Okoliczność ta zmusza do szukania nowych dróg i nowych rozwiązań, któreby przyniosły więcej ładu i spokoju, a przede wszystkim — coś definitywnego. Z uznaniem powitać należy inicjatywę tych co zwolali Kongres filozofów.

Dalej wypowiedział się min. Benesz przeciwko wszelkiemu społeczeństwu i religijnemu misticzemu, który unika kontaktu z rzeczywistością. Odnośnie właściwego tematu dyskusji w grupie D, a mian. Kryzysu demokracji, oświadczył mówca, że — według niego — nie ma kryzysu demokracji, a jest tylko kryzys demokracji. Chodzi nie o kryzys założeń demokracji, a tylko o kryzys ludzi. Chodzi — zdaniem min. Benesza — o to, czy ludzie, którzy się w życiu zwa demokracjami istotnie są nimi i czy istotnie stoją na odpowiednim poziomie polityczno-moralnym, jakiego wymaga przewodnictwo nad poszczególnymi demokracjami.

W szczególności interesujący sposób ujął dr Benesz zagadnienie koncepcji współczesnego państwa i jego funkcji. Mówca podkreślił, że aktualne walki i tarcia o ustrój państwa: demokrację, korporacyjną, komunistyczną i t. d. sprzeczają się w gruncie rzeczy do klasycznego problemu filozoficznego: stosunku jednostki do zbiorowości, indywidualności do kolektywu. Chodzi o trwałą harmonię tego stosunku. Myśl filozoficzna mierzy wielkość danego polityka zależnie od tego, w jakim stopniu uda mu się problem wspomniany harmonijnie rozwiązać.

Ohok dr Benesz wystąpił ze świetnym referatem w sprawie demokracji wybitny uczonej paryski prof. Barthelemy. Określił on demokrację jako ustrój, przy którym możliwe najwięk-

sza liczba członków pewnej grupy w możliwie bezpośredni sposób bierze udział w rządach. Państwo demokratyczne oznacza zwycięstwo rozumu i sprawiedliwości gospodarczo-społecznej. Mówca ostro potępił przeciwników demokracji, którzy uważają, że państwo reprezentuje jedynie elementy tej samej rasy, religii czy języka, a którzy elementy odmienne zwalczają.

Prof. Barthelemy wysuwał dalej postulat wolności, która cechować zwykła ustrój demokratyczny. Wolności i demokracji nie ma natomiast tam, gdzie — tu mówca zacytował wiersz Wiktora Hugo — „on dit „oni“ par peur et „vivent“ par calcul”. Wolność należy umieć złączyć z ładu i porządkiem.

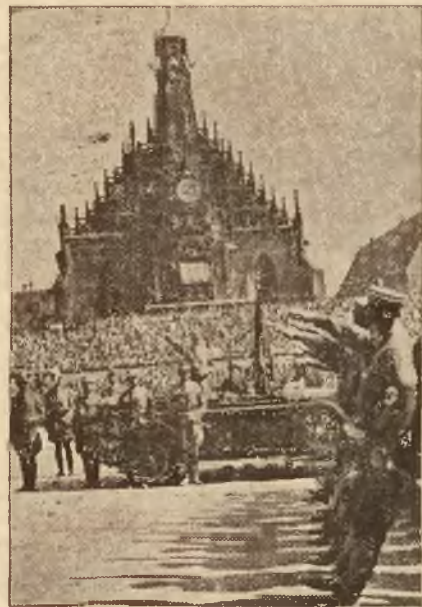
Na zakończenie swego referatu zapewnił prof. Barthelemy, że „w żadnym wypadku nie wyrzekniemy się wolności”.

Wogóle wszystkie referaty i dyskusje Kongresu odbywały się pod znakiem swobody indywidualności, wolności myśli i przekonań, nieskrępowanego badania. Gdy przedstawiciele filozofii Niemiec hitlerowskich (w pierwszym rzędzie prof. Hellpach) usiłowali uzasadnić tendencje i charakter regimenu narodowo-socjalistycznego nętnawą jakąś „mystyką krwi”, „sojuszem narodu” i „germańskim” poglądem na świat, w sali rozległa się — wbrew przysłowiowej zimnej krwi filozofów — burza protestów. Widocznie rzeczywistość hitlerowska stoi w zbyt rażącej sprzeczności z tradycyjnymi hasłami filozofii, broniącej zawsze swobody przekonań.

LUŻNE UWAGI.

Błędem byłoby oczekiwać od Kongresu filozofów odsłonięcia przed znaną ludzkością jakiejś rewelacyjnej prawdy czy wskazania jakiejś magicznej formuły na bóle społeczne, gospodarcze czy polityczne. Błędem bowiem — i to niestety bardzo rozpowszechnionym — jest mniemanie, iż filozofia daje Prawdę, jako wartość obiektywną. Filozofia jedynie szuka dróg do prawdy i wskazuje na metody, które ludzkości myślącym poszukiwaniu prawdy mogą ułatwić. Gotowego systemu natomiast nie daje i dać nie może. Celem Kongresu praskiego było wzajemne skontrolowanie wyników myśli ludzkiej. Cel ten został osiągnięty. Na tem też polega wielkie znaczenie Kongresu dla dalszych postępów badań filozoficznych. NEW.

Defilada brunatnych koszul w Norymberdze

W ramach Dnia Partii Narodowo Socjalistycznej w Norymberdze odbyła się w obecności kanclerza Hitlera i władz partyjnych defilada brunatnych koszul trwająca 5 godzin. Na zdjęciu — Hitler przyjuje defiladę.

UŚMIECHY I UŚMIESZKI.

Odkrycie amerykańskiego senatu

Za inicjatywą prezydenta Roosevelta zajął się senat amerykański, względnie komisja wyłoniona zeń, interesami fabryk broni na terenach Stanów Zjednoczonych. Pociągnięcie wydaje się bardzo słuszne, gdyż — jakkolwiek pismo powiada: „Nie ślepy miecz karaj, ale rękę”, czy jakoś podobnie, to już wstępne dochodzenia wykazały, że „ślepy miecz” nie jest wcale taki ślepy, ani głuchy, ani wogóle taki niewinny, jak się to mogło naiwnym wydawać.

Okazało się, że ten „ślepy miecz”, tak bowiem wypadłoby w przenośni nazwać wszystkie fabryki broni, najbardziej obawiał się popularnych słów „szabla zardzewiała, wojny nie widziała” i czynił przez swoich pośredników wszystko, aby, Boże broń, nie zapomniał przy-padkiem na całym świecie pokój.

Oczywiście było tu obojętne kto się z kim bije, kto kogo bije i za co. Chodziło wyłącznie o to, aby się bili zdrowo i jaknajdłużej i aby nisz czyli i kupowali broń.

Plan prosty, z handlowego widzenia jasny i zupełnie zrozumiały, przerażający jednak, gdy się pomyśli, że ten handel i zarobek w najdosłowniejszym znaczeniu tego słowa wzrastał i tuczył się na ludzkiej krwi i ludzkiej śmierci. Ci bowiem, którzy walczyli, nie mieli z tego najmniejszego pożytku Ginęli i zostawali kalekami dlatego tylko ponieważ właścicielom fabryk broni udało się wywołać takie napięcie i zamieszanie, że „konflikt zbrojny okazał się nieuniknionym”.

Zapewne, że wśród konfliktów były i takie, które powstały bez ich udziału i takie, które współcześnie inaczej nie dały się załatwić. Jednakże po wojnie światowej, odbyto się jeśli się nie myli, osiemnaście dalszych wojen, jeśli nie więcej, a należy poważnie wątpić, czy żadnej z nich nie można było uniknąć.

Komisja, która teraz bada wszystkie interesy i machinacje fabryk odkrywa rzeczy o których nie śniło się filozofom. Okazuje się można było prowadzić wojnę po jednej stronie, a uzbrajać drugą stronę, gdy ta przez pośredników mogła dostawę odebrać i dobrze zapłacić. Można było prowokować, straszyć i grozić, że się broń sprzedaje sąsiadowi, można było okłamywać pomocą fałszywych depesz i przepłacanej prasy i godzić to wszystko z etyką w myśl hasła „Jussiness” nadewszystko.

Dużo, bardzo dużo nabroili ci panowie od uzbrojenia. Cały świat zanim się rozbroi, musi się jeszcze uzbroić w cierpliwość. Wel.

—o8o—

Bazylika św. Zofji przestaje być meczetem

Z Istanbulu donoszą, że tureckie ministerstwo oświaty powzięło postanowienie pomieszczenia w starożytnej świątyni Hagia Sophia muzeum sztuki bizantyjskiej. Projekt ten stoi w związku z pracami restauracyjnymi, jakie w świątyni tej za zezwoleniem rządu tureckiego przeprowadza od r. 1931 „Byzantine Institute of America”. Odsłonięte i odrestaurowane freski chrześcijańskie nie pozwalają na dalsze korzystanie z murów świątyni przez muzułmanów na potrzeby ich kultu. Hagia Sophia po blisko 500 latach przestanie więc być meczetem.

Strajk w Madrycie

Przed paru dniami Madryt był terenem strajku generalnego. Na zdjęciu policja na ulicach miasta w pobliżu miejsca wiecu strajkujących.

w słupach ogłoszeniowych plan miasta. Już spotkałam turystów, którzy się z tem biedzili i nie mogli nigdzie kupić planu bo, była niedziela, albo nie wiedzieli gdzie kupić i t. p.

Punkt ciężkości zachęty i reklamy Wilna powinien leżeć na dworcu. Jakies wielkie plakaty, jakieś zachęty, wolania „Wysiadajcie, zwiedzajcie, najpiękniejsze miasto polskie”. W sali bufetowej kolorowe widoki Wilna i okolic, kiosk z drobiazgami, konieczność.

Przydałby się też większy zabieg estetyczny w okolicy dworca... wszak przyjeżdżają do nas najbardziej reprezentacyjne osoby... pewnie, jadą samochodami i nie patrzą po bokach. Ale gdyby się któremu dygnitarzowi zechciało przejść prawą stroną, chodnikiem wiodącym do miasta... w zmroku pewnie nogi pokręcił na wklęsłościach i wybojach, i byłby wstyd... Plac przed dworcem wymaga się gwałtownie remontu, ładny kwietniczek przed wyjazdem i pelargonie wiszące w koszach, nie rozwiązują za dania. Peryferje placu są horrendalnie zaniedbane, jak również ulica którą się do miasta wjeżdża. Ze tam są najbrzyd-

sze chyba domy w całym mieście, to trudno, nie da się ich zburzyć, ale czemu tam jest jakaś rudera bez okien, kawał muru rozwalającego się. Piękne dla odwiedzających wrażenie. A Ratusz, nieszcześnie Ratusz, o którym się od lat wielu mówi i pisze, czy nie dałoby się chociaż pobielić tego ziada?

Odrapany, brudny, zaklejony afiszami, tkwi jak kupa łachmanów w środku ożywionej dzielnicy, a po jasności Ostrobramskiego zakątka i powadze kościoła św. Kazimierza, robi wprost odrażające wrażenie, zwłaszcza od kiedy pozbawiono ten placzyk dwóch rzędów pięknych lip zasłaniających trochę odrapaność budynku i dających cień tłumom przechodzących, kłębującym się tam dzień cały. Ale oto logika ojców miasta. Wycięto piękne drzewa, bo „zasłaniały widok na architekturę”... a architektura?! Jeden skandal; świadekstwo niechlujstwa. Jeśli taką logiką ojców miasta, to trzeba pierw odrestaurować gmach, a potem już ciąć drzewa; a tak, nie było co odsłaniać. Wilno dla mieszkańców i przyjezdnych przedstawia teren spacerów i wycieczek niezwykle malowniczy i wygod-

ny. Ale cóż się robi by to uprzystępnić? Od lat 15-stu trwa skandaliczny śmietnik w wąwozie wiodącym do najpiękniejszych pagórków Karolinek. Czemu trzeba przechodzić nim się tam dojdzie, trudno wymówić. Czyż tak dużo kosztu wymaga uporządkowanie tego wąwozu, choćby tylko oczyszczenie, bo wszak to wywożenie tam śmieci spowodowało, że po drodze do pięknego spaceru nad Wilją trzeba przechodzić przez to świństwo...

A czy ułatwiono wycieczki do Trok, do Werek? Dlaczego do Werek niema autobusów choćby na niedzielę, tańszych od statków? Wycieczką statkiem jest uroczą ale kosztuje 1.60 od osoby więc dla licznych rodzin dość kosztowna. Gorzej jeszcze z Trokami, 4-ry złote od osoby, plus parę złotych na miejscu za łódkę i jakie takie piwo czy herbatę. W uprzystępnianiu wilińskiemu i przy jednoczesnym natury okolicznej uczy miono niewiele i niema w tem ani planu ani koordynacji. Gdyby tak Tow. Krajoznawcze wzięło te sprawy pod opiekę?

Hel. Romer.

—o|o—

„Zgorszenie publiczne“ Stronnictwo Ludowe przeciwko „Polsce Ludowej“

Na posiedzeniu Naczelnego Komitetu Wykonawczego Stronnictwa Ludowego, odbytem w Warszawie dnia 10 września powzięto następującą uchwałę:

„Wobec tego, że czasopismo „Polska Ludowa“ w ostatnim numerze podjęła publiczną walkę z programem Stronnictwa Ludowego i z pismami ludowymi, będącymi organami Stronnictwa Ludowego, a sprawy wewnętrzne przeniosła na grunt publiczny, wywołując zgorszenie publiczne i zamęt w Stronnictwie.

N. K. W. Stronnictwa Ludowego stwierdza, że wydawnictwo „Polska Ludowa“ jest bezwzględnie szkodliwym dla jedności i całości ruchu ludowego“.

Czy cała działalność Stronnictwa Ludowego nie jest jednym wielkim zgorszeniem publicznym? Czy nie czas już zaprzestać macherek politycznych za parawanikiem „ludowym“?

W każdym razie rozłam wśród ludowców jest faktem dokonany.

Złóż datek na powożan!

UZYWAJ PASTY DO ZĘBÓW
COLGATE DWA RAZY DZIENNIE

ODWIEDZAJ DENTYSTĘ
DWA RAZY DO ROKU

NA ŻADNEJ INNEJ PASTCE DO ZĘBÓW nie znajdziesz tej pieczęci...

świadczy to, że pasta do zębów Colgate jest zaaprobowana i polecana przez
**ZWIĄZEK LEKARZY DENTYSTÓW
W PAŃSTWIE POLSKIM.**

Zęby wymagają jaknajtroskliwszej pielęgnacji. a najskuteczniejsze pielęgnowanie to regularne czyszczenie pastą Colgate dwa razy dziennie. Wybitniejsi specjaliści twierdzą: Pasta Colgate pielęgnuje zęby dokładnie i gruntownie. Potwierdza to pieczęć umieszczona na pudełku

**PASTA DO ZĘBÓW
COLGATE**

WAŻNE! ~~1~~ SREDNIA TUBA ~~2~~ DUŻA TUBA
ZA TYM KUPONEM TYLKO 0.80 TYLKO 1.40

Bajan i Płonczyński prowadzą bezapelacyjnie

Bajan i Płonczyński, jak dotychczas, prowadzą bezapelacyjnie. Według obliczeń „czarnej giełdy dziennikarskiej“, uwzględniając jedynie trasę Warszawa — Tunis, Bajan ma 1831 punktów (razem z próbami technicznymi), Płonczyński — 1821 p., Ambruz — 1795 p. i Seidemana 1771. Lot z Tunisu do Rzymu odbyli nasi czołowi lotnicy szczęśliwie, uzyskując doskonałą szybkość, która poprawiła jeszcze bardziej ich sytuację w tabeli punktacji.

PRZYGODY WE FRANCJI.

Teraz dopiero dowiadujemy się o przykrych niezmiernie przygodach, które wydarzyły się polskiemu lotnikowi Skrzypińskiemu oraz trzem Niemcom.

Kpt. Skrzypiński oświadczył, że zmuszony był z powodu mgły do lądowania w Bayonne pod Bordeaux, gdzie został zatrzymany przez żandarmerię francuską, którzy pod zarzutem przemycenia wa nie pozwolili mu startować ani też wysiąść z samolotu w ciągu 2 godzin. Dokumenty, które kpt. Skrzypiński pokazał żandarmom nie przekonały ich. Dopiero po telefonicznym skomunikowaniu się z komendantem żandarmerji w Bordeaux — lotnicy polscy mogli wystartować w dalszą drogę.

Podobne przygody spotkały również: Morzika, Osterkampa i Hubricha. Morzik znajdował się pod aresztem żandarmerji francuskiej w ciągu 6 godzin. Lotników niemieckich aresztowano nietylko pod Bordeaux ale i pod Algerem, gdzie przymusowo lądował Morzik.

Wiadomość o aresztowaniu uczestników Challenge'u przez żandarmerję francuską wywołała w Rzymie wielkie wrażenie.

DLACZEGO WYCOFAŁ SIĘ KARPIN-SKI.

Zawiodła również meteorologiczna francuska służba informacyjna. Karpiński oświadczył, że decydującym momentem w jego wycofaniu się z turnieju były trudności związane z przebiegiem Pirenejów. W Pau udzielono fałszywych informacji o stanie pogody donosząc, że na wysokości 1000 mtr. chmur niema, oraz że od strony Atlantyku zbliża się piękna pogoda.

Tymczasem w Perenejach Karpiński zastał na wysokości 1000 mtr. mgłę nie do przebycia i skierował się na zachód do Biarritz, a stamtąd w góry, których nie mógł jednak przebyć z powodu gęstej mgły. W rezultacie zabrakło mu benzyny i musiał powrócić do Biarritz. Po nabraniu benzyny nie posiadając nowego meldunku meteorologicznego wystartował po raz drugi w kierunku Hiszpanji.

Fatalna pogoda oraz błędzenie w mgłę wywołane fałszywymi doniesieniami meteorologicznymi spowodowały, że Karpiński nie mógł tego samego dnia, t. j. 9 września dotrzeć do Meknes i zatrzymał się na noc w Sewilli, co zdecydował o wycofaniu się z Challenge'u.

TRASA WCZORAJSZA.

Wezoraj lotnicy pokonywali trasę Rzym — Praga. Startować z Rzymu można było, jak i z poprzednich lotnisk o postojach obowiązującym, o 6-tej rano. Skończyła się z tego wielu lotników. Kierunek lotu po wystartowaniu był najpierw północny, ponieważ lotnicy musieli przebiec cały półwysp włoski ukosem, aby dostać się do lotniska w Rimini nad Adriatykiem. W drodze tej zawodnicy pokonali Apeniny, dochodzące na linii lotu do 1200 mtr. wysokości. Z Rimini brzegiem Adriatyku dotarli do punktu kontrolnego a stamtąd do Zagrzebia.

W chwili, kiedy to piszemy nie wiemy, jak daleko zagnał „głód kilometrów“ samoloty turniejowe. Zawodnicy, jak dotychczas śpieszą się jak opętani i nie wiadomo, czy w dn. wczorajszym nie znalazł się jakiś „pożeracz kilometrów“, który dotarł aż do Pragi. A jest to zupełnie możliwe (patrz depeze).

TRASA DZISIEJSZA.

Dziś samoloty, które wczoraj dotarły do Pragi, rozpoczną start do lotu na ostatnim odcinku o godzinie szóstej rano.

Jak dotychczas samoloty zrywały się do lotu w kilkanaście minut po 6-tej t. j. po godzinie, w której start jest dozwolony (oczywiście z lotniska o postojach obowiązującym). Należy przypuszczać, że dziś lotnicy pośpieszą znacznie. Każdy zechce pierwszy przybyć na lotnisko w Warszawie, niż następni. Można spodziewać się więc szalonego tempa lotu od Pragi do Warszawy.

O KTOREJ W WILNIE?

O której godzinie może wylądować na postój w Wilnie pierwszy zawodnik turnieju? Spróbujemy dać odpowiedź, opierając się na szybkości samolotów z etapów poprzednich.

Z Pragi do Katowic jest 321,2 km.,

z Katowic do Lwowa 353,8 km., ze Lwowa przez punkt nawrotny Lida (bez lądowania) do Wilna — 547,4 km. Razem — 1222,4 km. i dwa lądowania w Katowicach i Lwowie. Jak dotychczas zawodnicy bawili na lotniskach przeciętnie od 30 do 50 minut, jeżeli lot odbywał się przy normalnych warunkach.

Otóż jeżeli lotnik wystartuje z Pragi, przypuścimy, o godz. 6 min. 10; na postojach będzie śpieszył i zabawi po 30 minut na każdym oraz pokona 1222,4 km. z szybkością najmniej 220 km/godz. t. j. w 5 godz. 30 min. — to pierwszego zawodnika na terenie lotniska w Porubanku należy się spodziewać o godz. 12 min. 40. Natomiast wykluczone jest, aby samoloty, startujące nawet punktualnie o godz. 6-tej z Pragi, mogły przybyć do Wilna wcześniej niż o godz. 11-ej kilkanaście minut. Nie jest jednak wykluczone, że powitany pierwsze samoloty o godz. 11 min. 50 lub 11,55 — słowem w południe.

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że z Pragi samoloty będą mogły startować już o godz. 5 m. 30. Można więc spodziewać się pierwszego samolotu nawet o godz. 11-tej.

Dodatkowe pociągi Wiino—Porubanek

Dziś o godz. 8 min. 30 odejdzie z Wilna pociąg specjalny dla młodzieży szkolnej, odjazd na Porubanek godz. 14 min. 30, przyjazd do Wilna godz. 14 min. 40.

Dodatkowe pociągi dla publiczności odejdą dziś z Wilna o godz. 10 min. 30, 1 i 11 min. 50.

Przejazd tam i spowrotem kosztuje 40 groszy. Urzędnicy płacą 40 gr. za przejazd tam i spowrotem. Młodzież szkolna na podstawie zaświadczenia Kuratorium Okręgu Szkolnego płaci za przejazd tam i spowrotem 20 groszy.

Młodzież szkolna licznie udaje się na Porubanek

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego rozesało do wszystkich szkół wileńskich komunik, zalecający wysłanie młodzieży na lotnisko w Porubanku celem powitania uczestników lotu okrężnego Europy.

W związku z tem w dniu dzisiejszym wykłady w szkołach wileńskich odbywać się będą z przerwami.

Na lotnisko w dniu dzisiejszym udaje się około 2 tys. młodzieży i dzieci. (d)

Zarząd Związku Cechów Wileńskich w obronie Studium Rolniczego U. S. B.

Zarząd Związku Cechów Wileńskich na posiedzeniu dn. 12 bm. w sprawie zarządzenia ministerstwa WR. i OP., zmieniającego do likwidacji Studium Rolniczego USB, uchwalił jednogłośnie podać do wiadomości publicznej za pośrednictwem prasy:

Zarząd Związku Cechów całkowicie solidaryzuje się z opinią Wileńskiej Iz-

by Rolniczej o koniecznej potrzebie dalszego istnienia i rozwoju Studium Rolniczego przy U. S. B.

Piotr Hermanowicz

Prezes Związku Cechów Wileńskich.

Przyp. R'ed.: Głos Związku Cechów Wileńskich, doceniający potrzebę istnienia w Wilnie Studium Rolniczego przy USB, i występujący w jego obronie notujemy z zadowoleniem.

Świat pracy w obronie Ubezpieczeń Społecznych

W uzupełnieniu naszej przedwczorajszej notatki o akcji plebiscytowej, zainicjowanej przez Unję Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych w sprawie ponownie zamierzony reformy Ubezpieczeń Społecznych, dowiadujemy się, iż akcja ta, na tutejszym terenie, jest w pełnym toku.

Władze Centralne Unji nadesłały do Wileńskiej Rady Okręgowej kilka tysięcy kartek plebiscytowych w celu rozkolportowania wśród poszczególnych zrzeszeń pracowniczych.

Kartki te o charakterze kwestionariusza mają być rozdane poszczególnym pracownikom, przez ich Związki Zawodowe, i po wypełnieniu złożone do Unji, która rezultaty plebiscytu będzie codziennie (od 17 do 26 września) przekazywała do Komitetu Plebiscytowego w Warszawie, dokąd nadsyłane będą wyniki plebiscytu z całej Polski.

Druki te zawierają następujące pytania:

- 1) Czy dla prawidłowego funkcjonowania instytucji ubezpieczeń społecznych niezbędne jest zachowanie w nich zasad samorządu?
- 2) Czy zachowanie odrębności ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych jest konieczne?
- 3) Czy pożądanym jest zmniejszenie składek na ubezpieczenia emerytalne i na wypadek braku pracy — kosztem obniżenia świadczeń eme-

rytalnych i zasiłków na wypadek braku pracy?

4) Czy jest uzasadnione społecznie dalsze ograniczanie pomocy lekarskiej dla ubezpieczonych i ich rodzin?

5) W jaki sposób usprawnić działalność instytucji Ubezpieczeń Społecznych?

Jak widać z treści tych pytań, inicjatorką plebiscytu, — Unja Zw. Zawod. Pracowników Umysłowych, stojąca na straży interesów Świata Pracy i skupiająca pod swoimi sztandarami dziesiątki tysięcy pracowników umysłowych, — dosyć wyraźnie stawia kwestję niedopuszczalności dalszego uszczuplenia, tak ciężko zdobytych, praw ludzi pracy do świadczeń społecznych i rozpoczyna masową, a planową kontrację przeciw zamierzonym pewnym czynnikom, prowadzącej ostrą kampanię przeciw ubezpieczeniom społecznym, wysuwając przytem kategoryczny postulat uzgadniania wszelkich ewentualnych zmian w ubezpieczeniach z przedstawicielami, przedewszystkiem samych ubezpieczonych jako najwięcej zainteresowanych.

W związku z powyższą akcją w dniu dzisiejszym (14 b. m.) ma się odbyć w lokalu Unji konferencja przedstawicieli wszystkich zrzeszeń pracowniczych, poświęcona omówieniu techniki plebiscytu i sposobów udziału, jaki w niej przyjmą poszczególne związki.

Ofiary na powożan

KONTO P. K. O. Nr. 15.555.

Wileński Wojewódzki Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi w Wilnie. Saldo z dnia 12 września 1934 r. 38.591,26.

W dniu 13 września 1934 r. wpłynęło, Gm. Kom. Pom. Of. Pow. w Kobylniku zł. 17,50; Pracownicy Wydziału Powiatowego w Głębokiem zł. 60,35; Pracownicy Państw. Zakładu Higienicznego w Wilnie zł. 42,10; Gm. Kom. Pom. Of. Pow. w Przechodzin, pow. Brastawskiego zł. 2,30; Gm. Kom. Pom. Of. Pow. w Prozorokach, pow. Dzisna zł. 22,76; Pracownicy Zarządu Gm. Miedziolskiej, pow. Postawski zł. 13,70; Gm. Kom. Pom. Of. Pow. w Holszaniech zł. 39,20; Pracownicy Zarządu Gm. w Grunach zł. 8,27; Szkoła Powszechna w Kwiatkowszczyźnie gm. Turgiele zł. 2,25. Razem złotych 38.769,91.

Teniści zrezygnowali

Wczoraj podaliśmy, że ma się odbyć niezmiernie ciekawy mecz tenisowy między tenisistami Rygi i Wilna.

Przyjazd graczy z Łotwy miał nastąpić w sobotę rano, ale nie wiadomo dlaczego wilyńskie uzależniło sfinalizowanie meczu od występu na korcie p. inż. Grabowieckiego, który jak wiemy jest mistrzem Wilna.

Postanowiono więc porozumieć się z p. Grabowieckim, ale niestety szukano go nieflytko w Wilnie, ale i w Trokach, a koniecznie był taki, że

go nie znaleziono, a Rydze odpisano odmownie. Musimy wyrazić swoje wielkie zdziwienie, że w ten sposób załatwiono sprawę, jakby w Wilnie istniał tylko jeden gracz. Weźmy przecież, że jest w Wilnie kilku niezłych grających tenisistów. Reprezentacja nasza miała się składać tylko z jednej pani i dwóch panów.

Tą panią miała być p. Dowborowa, jedyną panem Kewes, ale jeżeli chciano żeby grał koniecznie Grabowiecki to trzeba było oczywiście jakoś tak zrobić, żeby móc z nim się poro

zumieć. Chodził przecież w danej chwili o stosunki międzynarodowe, a dla sportu wileńskiego zależy bardzo na utrzymaniu stałego kontaktu z zagranicą. Czyżby doprawdy w Wilnie było tylko dwóch

graczy i trzeci trudny do uchwycenia p. inż. Grabowiecki, który niewątpliwie, gdyby wiedział o meczu, to zgodziłby się z chęcią zagrać. Zapytajmy jeszcze raz co robi w Wilnie Okręgowy Związek Tenisowy i czy istnieją w Wilnie Kluby sportowe?

Drukarz organizuje jubileusz zasłużonemu piłkarzowi

Mija 20 lat gry w piłkę nożną znanego i cennionego w kołach sportowych zawodnika Drukarza. Jest nim p. W. Drozdowicz, który mimo swych lat nie chce rozstać się z piłeczką, będąc wciąż podporą swojej drużyny, a Drukarz w tym roku zdobył przecież zaszczytny ty-

tuł wicemistrza Wilna. Jubileusz p. W. Drozdowicza odbędzie się jutro na meczu Drukarz — ZAKS. Mecz zorezgra ucy zostanie na Antokolu o godz. 15. Jubilatewi składamy słowa gratulacyj sportowych.

Pełna tabela wygranych w 7-m dnu ciagnienia 4 klasy 30-ej Polskiej Loterii Klasowej

GŁÓWNE WYGRANE

I.

II.

10,000 Zł. na Nr.: 76265.
5,000 Zł. na Nr. Nr.: 61280 83142
2,000 Zł. na Nr. Nr.: 28173 31875
35477 60656 83441 90560 97675 109098
11297 130661 133319 145737 165017.
1,000 Zł. na Nr. Nr.: 8594 9551 19243
20900 24687 29699 32752 44983 49514
55231 66603 76793 77943 80188 82062
82559 83242 92267 108364 112502 113984
118123 120660 120978 125375 127584
133761 133851 146177 146510 149909
153014 153096 154021 156144 156439
169151.

Zł. 15,000 na n-ry: 31260 57442 105154.
Zł. 10,000 na n-ry: 34203 47972,
Zł. 5,000 na n-ry: 31849 95911 154863 164026.
Zł. 2,000 na n-ry: 11537 20897 31881 63153 71757 75158 82351 84035 101236 112082 115140 118213 130820 132860 138191 145159 152179 158238 162749.
Zł. 1,000 na n-ry: 393 2157 1713 14342 27296 35804 40203 43723 58350 60704 63747 64720 68691 68711 74436 80715 81110 81291 87612 88210 88479 92054 99355 113242 115030 117279 125785 130474 133860 136267 163160 406 163132 134065 169834.

614 39 734 811 903 159042 56 341 51 402 8 12 518 76 970 72 933
160018 39 87 102 99 239 810 30 84 944 58 161066 89 165 281 341 757 853 162135 212 73 450 880 922 39 163109 347 511 948 164050 149 313 50 63 445 513 654 79 165363 525 64 78 619 84 716 40 166199 216 448 740 951 167027 96 156 92 401 513 920 163076 109 21 297 361 515 21 921 169051 54 83 146 60 204 61 380 529 83 767 843 56 87

593 162315 30 440 508 918 164256 438 461 737 868 947 165063 429 554 59 32 457 91 568 652 838 56 89 168380 467 94 528 169049 122 205 451 527 69 633 978. 646 166122 269 778 167055 171 208

IV-te ciagnienie

248 494 667 827 953 1107 674 718 944 2027 288 906 11 3101 4153 275 488 768 886 5165 472 792 6059 696 717 844 976 80 7856 913 35 8136 979 83 9047 191 203 82 415 42 983.

III-cie ciagnienie

88 355 425 65 1134 43 95 245 325 77 496 852 2383 545 656 970 3307 821 912 4776 926. 5116 498 577 742 892 6025 115 252 441 551 709 7057 436 892 8201 346 856 936 9478.

10091 412 24 11296 673 832 12029 681 881 13059 418 23 894 986 14027 338 15146 90 419 600 47 16206 11 40 539 762 17170 270 303 18006 229 667 774 886 18117 475 526 649 930.

20498 21435 986 22046 119 537 673 23386 434 96 670 912 37 68 24029 482 635 978 25067 264 26375 488 502 611 27331 517 50 648 67 757 916 28103 288 517 825 29248 451.

30381 562 728 818 54 56 31243 383 84 494 536 75 959 32136 307 406 66 625 96 976 91 33111 30 42 34200 307 35165 875 915 36098 162 414 998 37051 72 359 38295 378 642 861 39040 207 420 587 711 884.

40097 169 204 492 570 660 41587 705 42132 378 454 737 910 15 43672 44057 109 26 248 639 779 820 47 45033 89 195 783 46054 136 239 90 563 630 841 47186 495 573 683 48247 366 468 49095 300 622 55.

50019 296 463 881 953 51020 60 80 89 449 547 665 53042 317 54001 323 33 736 55026 369 460 902 56796 943 57771 817 58045 520 601 59017 202 502 90.

60706 75 854 61040 127 38 68 205 64 808 62328 837 63514 769 64013 166 69 720 65046 312 486 828 44 71 927 66234 520 824 90 908 41 67290 994 68701 919 69214 58 418 74 748 838 904 22.

70027 374 441 588 749 71399 401 554 790 895 72311 743 812 50 73162 494 694 750 929 74065 154 408 15 641 804 51 94 75160 235 737.

76169 78 468 77129 536 674 822 78294 96 473 79303 455 680 825 72 95. 80290 926 81093 145 445 541 99 669 821 82326 549 680 756 83086 161 81 288 84000 209 31 723 818 56 85082 175 458 547 600 864 912 39 86003 262 304 66 87018 44 377 406 800 88367 558 672 89132 314.

90063 137 212 351 552 89 775 936 61 91030 229 50 720 912 92228 278 570 837 93255 322 648 700 35 904 94044 258 363 678 824 95708 93 96192 491 576 97163 453 754 62 98 98017 27 205 320 734 872 99156 65 448 806 725 26 931.

100039 81 98 229 431 725 101090 125 233 639 929 102243 331 34 485 542 77 878 902 103307 49 492 737 827 81 104247 385 509 70 105288 362 319 51 93280 80 106016 48 186 282 326 687 107194 304 554 807 108035 42 393 452 505 15 59 109088 138 556 728.

110047 432 39 111501 64 691 865 112133 774 908 113466 534 74 694 853 61 134043 141 90 305 69 669 858 60 85 986 115270 350 669 116217 425 646 117106 327 118309 607 717 119011 212 600 30 48 716 869 920 120134 522 656 928 31 81 121206 327 122048 360 486 703 846 64 123002 22 579 90 651 95 956 124313 605 21 819 125189 426 790 956 126289 339 46 563 661 811 127281 634 703 128005 237 33 447 640 129119 850 937.

130536 607 91 957 78 131642 946 132142 528 797 133027 313 16 623 884 920 36 134034 41 576 688 135231 47 62 68 343 494 924 136697 137454 957 138024 139061 126 232 621 944.

140006 11 82 222 658 141063 142 321 358 682 956 68 142196 250 345 97 524 716 941 143044 178 144051 263 87 928 145253 71 450 518 816 988 146894 147147 356 987 148011 109 84 259 698 842 61 929 149039 339 417 61 965.

150042 478 504 75 622 714 856 68 979 151037 163 345 495 636 68 75 152008 95 301 495 604 14 97 742 153072 239 427 676 726 84 154358 515 606 7 28 709 155210 691 870 156181 281 322 811 948 157285 378 532 600 856 158065 308 756 942 90 159510 704 876 160221 161080 84 168 425 691 754

150042 478 504 75 622 714 856 68 979 151037 163 345 495 636 68 75 152008 95 301 495 604 14 97 742 153072 239 427 676 726 84 154358 515 606 7 28 709 155210 691 870 156181 281 322 811 948 157285 378 532 600 856 158065 308 756 942 90 159510 704 876 160221 161080 84 168 425 691 754

150042 478 504 75 622 714 856 68 979 151037 163 345 495 636 68 75 152008 95 301 495 604 14 97 742 153072 239 427 676 726 84 154358 515 606 7 28 709 155210 691 870 156181 281 322 811 948 157285 378 532 600 856 158065 308 756 942 90 159510 704 876 160221 161080 84 168 425 691 754

150042 478 504 75 622 714 856 68 979 151037 163 345 495 636 68 75 152008 95 301 495 604 14 97 742 153072 239 427 676 726 84 154358 515 606 7 28 709 155210 691 870 156181 281 322 811 948 157285 378 532 600 856 158065 308 756 942 90 159510 704 876 160221 161080 84 168 425 691 754

150042 478 504 75 622 714 856 68 979 151037 163 345 495 636 68 75 152008 95 301 495 604 14 97 742 153072 239 427 676 726 84 154358 515 606 7 28 709 155210 691 870 156181 281 322 811 948 157285 378 532 600 856 158065 308 756 942 90 159510 704 876 160221 161080 84 168 425 691 754

Powieść na kartach wizytowych

Powieściopisarz amerykański Robert Henville postanowił spędzić lato beztrudnie i bez pracy, oddając się tylko łowom ryb i sportowi pływackiemu. Wyjechał więc do Luizjany, ułokował się w małym kąpielisku, spędzał czas na słodkim far niente. Nagle wpadł mu do głowy pomysł dobrej powieści. Po dobał mu się tak bardzo, że postanowił nie zwlekając, zabrać się do roboty. Ale jak tu pisać! Na czym? Bez Maszyny? Znalazł jednak po dłuższych poszukiwaniach 90 kart wizytowych w walizce i na nich zaczął spisywać rozdziały powieści. A że pisał drobny mazurek, udało mu się ponieść całą powieść na wizytówkach.

Gaże w Hollywood

Pomimo kryzysu gaże gwiazd w stolicy filmu są bardzo wysokie. W roku ubiegłym najwyższa gaża, jaką wypłacono, wynosiła 250.000 dolarów, a otrzymała ją Greta Garbo. Najwyższą pensją reżysera sięga 125.000 dolarów rocznie, libretysty — 75.000, kompozytora — 45.000. W roku 1933 w przemyśle filmowym amerykańskim pracowało 782 osoby z dochodem rocznym powyżej 12 000 dolarów, 2 o dochodzie rocznym powyżej 100.000 dolarów. Można wytrzymać przy takich płacach a nawet odłożyć na czarną godzinę, co, zdaje się, nie jest obyczajem gwiazd.

Papuaska elegancja

Na Nowej Gwinei panują do dzisiaj dziwaczne obyczaje wśród zamieszkujących wyspę papuasów. Tu byleby stroją się eklektycznie w różne brie-a-brac wyrabiane bardzo umiejętnie i gustownie z muszli, włókien, anasy perłowej. Elegancji, zwłaszcza młodzi mężczyźni, uważają za konieczne gościć zarost. Nie jest to bagatelka, gdy się nie ma pod ręką brzytwy lub żyłki. Ale golasze papuascy posługują się innym narzędziem. Pacjent kładzie się nawnaz, go tarz kłęczy przy nim i rozpoczyna się operacja: cętką nicią z włókna palmy owija kędy włos brody zosobna i potem wyrwa go od jednego zamachu. Operacja radykalna ale bolesna.

AKUSZERKA M. Brzezina przyjmuje bez przerwy przeprowadza się Zwierzyniec, Tomasz Zana, na lewo Gedyminowską ul. Grodzka 27.

AKUSZERKA Marja Laknerowa przyjmuje od 9 do 7 wiecz. przeprowadziła się na ul. J. Jasińskiego 5-20 róg Ofiarnej (obok Sądu).

AKUSZERKA Śmiałowska przeprowadziła się na ul. Orzeszkowej 3-17 (róg Mickiewicza) także gabinet kosmetyczny, usuwa zmarszczki, brodawki, kurczaki i wagnery.

Natychmiast spowodu wyjazdu sprzedają się dwa domy z owocowym ogródkiem, 300 sążni² ziemi. Porzeczkowa 6/5 — 2 W okolicy ulicy Kalwaryjskiej.

Wiadomości gospodarcze

Tysiączne tłumy zwiedzają Targi Wschodnie

Sobota minęła na terenie Targów Wschodnich pod znakiem przykryj niepogody. Wpłynęło to oczywiście na znaczne jak na sobotę zmniejszenie się frekwencji publiczności. Mimo to przesunęło się przez Targi Wschodnie zgóra 4.000 osób. W niedzielę natomiast zwiedziły Targi wielotysięczne tłumy publiczności, w ten bardzo znaczna ilość przyjezdnych. Frekwencja niedzielna nie da się porównać z frekwencją lat ubiegłych. Najlepszym obrazem tego jest fakt, że do niedzieli włącznie zwiedziło Targi tyle osób, ile przez cały szesnastodniowy okres Targów w ubiegłym roku. Duże zainteresowanie obudził pobyt na terenie targów braci Adamowiczów. Wielką atrakcją było również barwne widowisko ludowe, urządzone staraniem Związku Teatrów i Chórów włościańskich. Zwołany z okazji Targów do Lwowa zjazd młodzieży wiejskiej zgromadził na placu Targów Wschodnich ponad 3.000 młodych włościan, którzy wyróżniali się barwnymi strojami ludowymi.

Oprócz szeregu wycieczek z rozmaitych okolic zwiedzili Targi obradujący we Lwowie z okazji Targów Wschodnich prezesi Izby Rolniczych z całej Polski z prezesem Związku Izby i Organizacji Rolniczych Fudakowskim na czele, oraz obradujący we Lwowie członkowie Związku Dzierżawców Rolnych w liczbie ponad 100 osób.

Jak nas informują, z wielkiego zainteresowania nie odczuli poszczególnie pawilony członkowie zjazdu Związku miast polskich, którzy specjalnie zainteresowali się dziełami elektrotechnicznymi, urządzeniami gazowymi, wodociagowymi, oraz materiałów do budowy dróg. Reprezentanci poszczególnych miast zamierzają poczynić na Targach większe zamówienia.

Wśród licznych obojczyków zanotować należy również pobyt na placu Targów Wschodnich dwóch Finlandczyków, wybitnych przedstawicieli fińskiego Związku hodowców bydła, którzy przybyli do Lwowa celem nawiązania kontaktu z hodowcami bydła rasy czerwonej polskiej.

Z tak tłumnej frekwencji byli w pierwszym rzędzie zadowoleni wystawcy, którzy dokonali całego szeregu mniejszych i większych transakcyj.

Program pracy Konopno-Lnianej

W związku z wystawą „Konopie—Len—Wetna” na tegorocznych Targach Wschodnich odbyła się 8 b. m. z inicjatywy Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie i lwowskiej Izby Rolniczej konferencja przedstawicieli sfer rolniczych, przemysłowych i handlowych, celem ustalenia programu pracy konopno-lnianej na ziemiach południowo-wschodnich. Zasadniczy referat o niej wygłosił dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie inż. Mianowski. Korreferat inż. Suchodolski z Izby Rolniczej we Lwowie, a referat o programie pracy w dziedzinie konopi dr. Silberstein ref. Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie. W konferencji, której przewodniczył h. wojewoda hr. Gołuchowski wzięli udział delegat Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz reprezentanci wojska z szefem intendencji DOK. Przemysł na czele.

W wyniku kilkugodzinnej dyskusji uchwalono program prac, dotyczący uprawy konopi i lnu.

Następnie uczestnicy zwiedzili gremjalnie Targi Wschodnie, a szczególnie bogato wyposażony w eksponaty pawilon mieszczący wystawę „Konopie—Len—Wetna”.

Ceny zbóż

Na rynkach północno-amerykańskich zanotować wypada poważną wyższą cenę wszystkich zbóż bez wyjątku. Nie ulega wątpliwości, że poprzednia krótkotrwała niżka miała wyraźny charakter spekulacyjny, po której—zgodnie z przewidywaniami nastąpiła wyżka. Wobec tego można się spodziewać wyżki i na rynkach europejskich, może tylko z pewnym opóźnieniem, jak to było zresztą i ze niżką.

Na rynku krajowym większe zmiany nie zaszły. Przewidywania co do wyżki cen sprawdzą się w zakresie owsa,

który na rynkach naszych ma tendencję mocną. Wogóle tegoroczna susza wiosenna zaszkodziła głównie zasiewom jarym, bardziej czułym na przebieg pogody od oziminy. Można się przeto spodziewać, że ceny jarzyn będą w r. b. dobre. Wystarczy zaznaczyć, że dobry jęczmień browarny, pomyślnie zebrany, jest o 10 proc. drożej płacony od pszenicy. Cena żyta i pszenicy dzięki podaży umiarkowanej oraz akcji interwencyjnej PZPZ, zmianie nie uległy, jakkolwiek ustaliły się na poziomie niewysokim, dalekim od opłacalności.

Jeszcze o cenie cukru

Mimo niejednokrotnych pogłosek i obwieszczeń w sprawie ceny cukru w sprzedaży detalicznej — kwestja ta nie została jeszcze definitywnie załatwiona. Cena 1.25 zł. za kilo, ostatnio ustalona, zdaniem kół kompetentnych, nie utrzyma się, gdyż daje straty sprzedawcom detalicznym i doprowadzić może do zamknięcia sprzedaży cukru w sklepach spożywczych.

Międzyzwiązkowa Komisja Cennikowa

Rumuńskie Targi Owocowe

Od 10 września do 10 października r. b. odbywają się Targi Owocowe w Tigini (Bessarabia) które mogą stanowić doskonałą okazję dla zapoznania się z produkcją owocową Rumunii.

Biorący udział w Targach Owocowych korzystają ze zniżki 50 proc. przyjazdu kolejami rumuńskimi.

Z V Targów Wołyńskich

Podczas otwarcia tegorocznych Targów Wołyńskich grupy dożynekowe w malowniczych

strojach ludowych złożyły Panu Ministrowi M. Zyndram-Kościałkowskiemu (X) wieńce i snopy

Pod adresem byłych Targów Futrzarskich

Już po zamknięciu Targów Futrzarskich napływają skargi na wadliwie zorganizowaną stronę administracyjną tej imprezy, stanowiącą przestrożę dla kierownictwa przyszłych targów, czego należy unikać.

Między innymi, jeden z tych, którzy zwiedzali targi, wskazał na następującą niedoręczność: kupowało się bilet wejściowy i szło się do pawilonów, żeby zastać zamknięte drzwi i usłyszeć, że po 9-cj pawilony są zamknięte. Na pytanie, po co wobec tego kasa sprzedaje bilety — odpowiedzi niema. Kasjerka pieniędzy za bilety nie zwraca. Wniosek ten, że wyłączenie za wejście do ogrodu pobiera się 50 groszy.

Sytuacja zgola nienormalna. Przyszłe kierownictwo targów powinno, jak ognia, unikać podobnych wypadków.

Demonstracja ciekawego wynalazku na Targach Wschodnich

We czwartek, dnia 13 bm. odbyła się w pawilonie 10 (Centralnym) o godzinie 10-cj przedpołudniem bardzo ciekawa prelekcja, połączona z demonstracją wynalazku z dziedziny lotnictwa (p. Froelich). Wynalazek ten w razie możliwości jego zastosowania może przedstawiać bardzo doniosłe znaczenie dla aeronautyki. Przez zastosowanie specjalnego urządzenia będzie uniemożliwiona katastrofa aparatu bądź z powodu defektu motoru, bądź z powodu wagi gnięcia aparatu w korkociąg, lub też usunięcie się na skrzydło, jak to miało miejsce w tegorocznym Challenge'u. Demonstracja ta niewątpliwie zainteresowała zarówno reprezentantów sfer lotniczych, przemysłowych, jak i szeroką publiczność.

Instrukcja do łotewskiej ustawy o handlu importowym

W nr. 180 „Valdibas Vastnesis” z dnia 14 sierpnia 1934 r. została opublikowana instrukcja do łotewskiej ustawy o handlu importowym.

Zainteresowani mogą z treścią wspomnianej instrukcji zapoznać się w Biurze Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie ul. Mickiewicza 32 w godzinach urzędowych.

Rekordowe zyski

Międzynarodowy kartel niklowy (International Nickel Corp. of Canada), który koncentruje 45 całej światowej produkcji niklu, wykazuje za pierwsze półrocze r. b. rekordowe zyski. Podczas gdy w pierwszym półroczu 1933 r. czysty zysk kartelu wynosił tylko 1.86 milionów dolarów, to wzrósł on w odpowiednim okresie r. b. do 10.01 milj. dolarów. Tłumaczy się to głównie wzmocnionym eksportem, który wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim przeszło dwukrotnie.

Dodać należy, że nikiel używany jest w przemyśle wojennym i obecne zbrojenia tworzą dla niego dobrą koniunkturę. W tej dziedzinie niemie krzyżysu!

Artur Mills

APASZKA

POWIEŚĆ

Przekład autoryzowany z angielskiego

— Jestem po obiedzie, ale przepadam za ostrygami — odparła. — Gdzie jest dzisiaj pańska żona? — zapytała nagle.

— Poszła do teatru.

— A pan z nią nie poszedł?

— Musiałem być w Fontainebleu i wróciłem za późno.

— Węć przyszedł pan do mnie. — Nakryła dłonią jego rękę. — Jaki pan dobry.

Uwierzył, że radość jej była szczerą i zrobiło mu się lekko i wesoło. Czuł się w jej towarzystwie absolutnie swobodnie. Nie chciał mu się wierzyć, że znajomość ich datuje się od ubiegłego wieczora.

— Czy można tu dostać przyzwoitego szampana? — zapytał. — Wczoraj był okropny.

— Owszem, jeżeli pan chce, mogę kazać kelnerowi przynieść. Tylko, że zapłaci pan bardzo drogo.

— Dziękuję za ostrzeżenie. Napijemy się dobrego szampana.

Nadzwyczajne, że go ostrzegła, bo przecież jej za-

11

robki zależały od wysokości rachunku klienta!

Siedziała naprzeciw niego, patrząc na kosmopolityczny tłum gości, wśród których brakowało tylko Francuzów. Co myślą Francuzi o tej cudzoziemskiej szarańczy, spadającej ciągle na ich stolicę? Może nią gardzą, a może cieszą się, że przynosi im dochody?

I ta dziewczyna — nazywał ją w myśli dziewczyną — żyje z cudzoziemców. Wiedział, jaka była jej opinia o Moulin d'Or. Sama się przyznała, że wolała bal Musette. Co za zdumiewająca naiwność przyznać się, że się woli tańczyć z robotnikami i apaszami, niż z wytwornymi panami we frakach. Chociaż łatwo było to zrozumieć. Atmosfera Moulin d'Or była zdecydowanie sztuczna. Henryk postanowił iść na taki „dancing”. Czyby go wzięła ze sobą? Zapyta o to, ale później, gdy się już lepiej poznają. Mogła nie życzyć sobie, aby poznał jej prywatne środowisko.

Kelner przyniósł butelkę szampana lepszej marki i napełnił kieliszki. Iwonka trąciła się z Henrykiem.

— Good luck (powodzenia) — rzekła po angielsku.

— Czy pani umie coś więcej po angielsku? — zaśmiał się Henryk.

Przechyliła filuternie główkę.

— Do you love me? (czy kochasz mnie?) Nam, Francuzom, trudno mówić po angielsku. Czy będziemy jeszcze tańczyli?

— Jeżeli pani nie jest zmęczona? Co innego ja, a co innego pani. Wyobrażam sobie, jakie to musi być męczące tańczyć po całych nocach.

Wstali i objął ją ramieniem. Przytuliła się do niego lekkim ruchem i zajrzała mu w twarz. Odczuł, że zastanawia się, czy jego troskliwość o nią jest szczerą, czy udana. Prawdopodobnie rzadko który z tancerzy pytał ją, czy jest zmęczona, czy nie. Sam nie zdawał sobie sprawy, dlaczego jest taki uprzejmy. Mogło to mieć swe źródło w epizodzie ubiegłej nocy. Stał w jej obronie i opiekuńczy instynkt pozostał. W gruncie rzeczy jednak czuł, że to nie było to. Zapragnął ją zobaczyć nawet bez przygody z apaszem. Coś go w niej pociągało i zaciekawiało.

Kelner przyniósł rachunek. Iwonka wzięła kartkę do ręki, przejrzała i rzekła szeptem:

— Za dużo panu policzył. Dodał likiery, które wcale nie były zamawiane.

Tak było, lecz Henryk znów poczuł wdzięczność. Gdyby gospodarz spostrzegł, że mała nie pozwala oszukiwać klientów, zrobiłby jej awanturę.

— Bardzo pani dziękuję — rzekł i nagle spostrzegł, że Iwonka patrzy uważnie na gościa, siedzącego smutnie przy stoliku. Gość ten musiał wejść przed chwilą, gdyż Henryk przedtem go nie zauważył. Był ubrany elegancko i nie wyglądał na paryżanina. I on również patrzył w stronę Iwonki.

Wieści i obrazki z kraju

Wojstem na powodzian

W dniu 8 września r. b. z inicjatywy Gminnego Komitetu Pomocy Powodzianom w Wojstomiu w lokalu Światlicy Strzeleckiej odbyło się przedstawienie wieczorne dla miejscowego społeczeństwa. Na program wieczoru złożyły się krótkie, lecz pełne humoru sztuki, mianowicie 1) Mozajka Willera, 2) Bigos w ogłoszeniu, 3) Napad bandytów obrazek w 1 akcie i Żydek Mordko w opalach z wilkami, ta ostatnia szczególnie udatna, bowiem niektóre jej szczegóły do dzisiaj nie straciły na aktualności. Niema wprawdzie obecnie tak ostawionej do niedawna gorączki, zawrotnych kombinacji, są jednak w dalszym ciągu dostawy, koncesje i grube po średnictwa „czyste interesy“ o nieczystym podkładzie. Gorączka jest mniejsza, ale dreszczyk jeszcze trwa. Z tych względów sztuka dobra jest jeszcze dzisiaj.

Obsadę obrazków stanowili amatorzy dobrze ze sobą zgrani. Na tle zespołu pod względem gry i odtworzenia typu wyróżniła się szczególnie dodatnio postać Mordki (p. Julian Olenciewicz). Teraz panie: wszystkie bez wyjątku na scenie piękne, bajecznie kolorowe, słowem tryskające młodzieńczością w całym tonie słowa znaczenia. Naogół zespół grał dobrze i starannie pomimo fatalnych warunków lokalnych. Na scenie jeżeli w ogóle można ją tak nazwać, było za ciasno, jedni mocno zasłaniali drugich. Do tego nieznośne gorąco, kropliste strumienie potu spływały po twarzach adeptów sztuki. Naogół powodzenie zawiodło, gdyż dała zaledwie 14 złotych.

Na zakończenie nad program popisywała się z estrady 9-letnia Rodziewiczówna grą na skrzypcach. Zaznaczyć należy, iż cała rodzina Rodziewiczów ma do muzyki niepospolite zdolności od dzieciństwa.

Niezależnie od powyższego na rzecz powodzian w Zachodniej Małopolsce w dniu 15 sierpnia r. b. odbyła się w miasteczku Wojstomiu loteria fantowa, która z powodu niskiej ceny biletu (20 gr.) dała w wyniku czystego zysku 100 złotych nadto 84 zł 50 gr. gotówką i ziarnem 76 pud. 30 l. uzbierane z upoważnienia Gminnego Komitetu Powodzian przez niżej podpisanego.

J. P.

Oszmiana na powodzian

Celem przyjsia z pomocą ofiarom powodzi Oddział ZPOK w Oszmianie zorganizował wielki festyn, który się odbył w parku miejskim.

Na urozmaicenie tej imprezy złożyły się: loteria, na którą fanły pochodziły ze zbiórki, urządzonej uprzednio przez Związek, strzelnica z nagrodami, „koło szczęścia“, i bufet. Poza tem dziewczynki w strojach krakowskich odtańczyły popisowego mazura i krakowiaka.

Na zakończenie został zorganizowany dancing. Do tańca przygrywała orkiestra miejscowa, za którą ZPOK. składa serdeczne podziękowania p. Jankiewiczowi, gdyż dołożył wiele starań, by orkiestra mogła zagrać, oraz dziękuje p. Korolkiewiczowi, Komendantowi Strzelca za urządzenie strzelnicy.

Czysty dochód w sumie 365, 60 zł. ZPOK. przekazał do Miejskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi w Oszmianie.

KOREPETYCYJ, LEKCYJ

w zakresie od I—VIII klasy gimnazjum, ze wszystkich przedmiotów,

(specjalność: polski, matematyka i fizyka)

udziela były nauczyciel gimnazjum.

Warunki ekonomiczne Postępy w nauce i wyniki pod gwarancją. Łaskawe zgłoszenia:

Wilno, ul. Królewska 7/2, m. 13.

Henryk doznał wrażenia, że ona znała tego człowieka. Mogła to być taka sama znajomość jak z nim i może gość przyszedł do Moulin d'Or specjalnie w tym celu, żeby się z nią zobaczyć. Henryk pomyślał, że przykroby mu było, gdyby go teraz opuściła dla tamtego.

Ona, jakby czytając w jego myślach, rzekła:

— Przyszedł mój znajomy. Czy pan pozwoli mi z nim zatańczyć? Widzę, że poła przyszedł.

Henryk odpowiedział twierdzącą — inaczey nie mógł.

— Jeżeli pan sobie życzy, to wróć do pana. Raz tylko z nim zatańczę. To mój bardzo stary znajomy i nie mogę go zignorować.

Najwidoczniej chciała zatańczyć z tamtym i jednocześnie nie narazić się Henrykowi.

— Nie odejdzie pan, prawda? — nakryła dłonią jego rękę.

— Nie, ale długo nie zostanę. Już musi być późno.

— O, jest późno, ale już wkrótce zamkną. Niech pan zostanie do końca, dobrze? Tak jak wczoraj.

Lecz wczoraj i dziś nie były sobie równe. Wczoraj był tu z Meriel. Nagle Iwonka pociągnęła go za rękaw i nachyliwszy się, szepnęła:

— Gdy zamkną, będę wolna. Moglibyśmy iść gdzie indziej — we dwoje, nie byłabym zobowiązana łączyć z innymi.

Inwestycje kolejowe w obrębie Dyrekcji Wileńskiej

17 b. m. zakończone zostaną wszystkie prace inwestycyjne w obrębie wileńskiej dyrekcji kolejowej. W ciągu okresu letniego - naprawiono na przestrzeni przeszło 150 km. linii kolejowych na różnych szlakach, a głównie na magistralnych liniach Warszawa — Grodno — Białystok i Stolpce — Baranowice — Białystok.

Na terenie dyrekcji kolejowej w b. r. wzniesiono nowych 17 mostków i mostów, przyczem przeprowadzono przeszło 30 remontów dotychczasowych mostów i wiaduktów. Niezależnie od tego na przestrzeni 160 km. zamieniono podkłady kolejowe, przyczem zakończono budowę kilku budynków stacyjnych i kolejowych.

Najgłówniejszą zastugą dyrekcji, a przede wszystkim dyr. inż. Falkowskiego jest sprawa zrealizowania wniosku zbudowania odnogi kolejowej na odcinku Druskieniki — Dworzec — Druskieniki — Zdrój. Odnoga kolejowa w ciągu niemal 5 miesięcy dzięki wydatnej pomocy ministerstwa komunikacji i b. wojewody Kościolkowskiego została wykończona. W ostatnich dniach zostały przeprowadzone próby pociągów, które dały wynik zadawalniający. W ciągu 5 miesięcznego okresu przy budowie linii było zatrudnionych około 45 saperów z drużyn krakowskich i zgórą 700 ochotników junaków, którzy z samozaparciem się intensywnie pracowali nad bu-

dową ważnej tej linii. Nowozbudowana linja ma nietylko zadanie ułatwienia ruchu turystycznego do uzdrowiska Druskieniki, lecz ma również duże znaczenie gospodarcze i państwowe.

Koszt nowo - zbudowanej linii wyniósł zgórą 2 mil. złotych.

Otwarcie linii nastąpi jak już donosiliśmy około 25 bm. przy udziale ministrów Butkiewicza i Kościolkowskiego, wojewodów; wileńskiego i białostockiego, dyrektorów departamentów ministerstw, dyrektorów PKP. w Wilnie i Warszawie, dowódcy DOK. III gen. Litwinowicza, wyższych urzędników i zaproszonych gości.

Pierwszym pociągiem do Druskienik Dworca i Zdroju przybędzie specjalny pociąg w godzinach rannych z ministrami komunikacji Butkiewiczem i spraw wewnętrznych Kościolkowskim oraz prasą i zaproszonymi gośćmi.

Przebiegią wstęgi dokona minister Butkiewicz w towarzystwie ministra Kościolkowskiego, wojew. i dyrektorów PKP. oraz grupy posłów i senatorów z Warszawy, Wilna, Białegostoku i Grodna.

(d)

Teatr muzyczny „LUTNIA“

Dziś HANKA ORDONÓWNA

Jutro Występy Janiny Kulczyckiej

HR. LUKSEM BURŚ

ceny niższe

Galary pod Warszawą

Nieomylnym sygnałem zbliżającej się jesieni jest ukazywanie się na warszawskim brzegu Wiśły galarów z owocami. Zwykle owoce te, sprzedawane po konkurencyjnych cenach, cieszyły

się olbrzymim powodzeniem i galary były oblegane przez kupujących. W roku bieżącym, jednak powodzenia owoce te nie mają, gdyż jak na obecny kryzys są jeszcze zadrogie.

Henryk zdał sobie sprawę, że taka eskapada byłaby przekroczeniem pewnych granic. Co innego jest łączyć w kabarecie z zawodową tancerką, a co innego ałiszować się z nią po innych lokalach. Coby powiedziała Meriel? I nagle zdecydował, że wszystko mu jedno i że pójdzie z Iwonką, dokąd ona zechce.

Wiedział instynktownie, że tak zrobi, ale nie odpowiedział. Wolał nie zobowiązywać się, bo ostatecznie, mógł się rozmyślić.

Orkiestra poczęła grać i nieznajomy gość, który widocznie porozumiał się z nią wzrokiem, wstał i podszedł do stolika.

Uklonił się Iwonce, a potem Henrykowi.

— Pan pozwoli?

Mówił czysto francuskim akcentem, lecz wyglądał na Anglika.

— Ależ owszem — odpowiedział po angielsku Henryk.

Nieznajomy uśmiechnął się sympatycznie.

— A więc nie potrzebowałem mówić po francusku. Zaraz panu odprowadzę damę. Jesteśmy w przyjaźni i za każdym pobytym w Paryżu muszę z nią zatańczyć. Najlepsza tancerka w Paryżu.

Objął ramieniem kibić młodej kobiety i wysunął się z nią na środek sali. Henryk obserwował ich uważnie. Rozmawiali jak starzy znajomi. Iwonka z pewnością nie skłamała i ten gość był jej kabaretowym przyjacielem. Mógł być Anglikiem lub Amerykani-

nem. Fakt, że odważył się podejść do Iwonki, która siedziała z innym mężczyzną, wskazywał na dużą pewność siebie, chociaż zachował się bardzo grzecznie.

— Co ty tu robisz? — zapytała Iwonka, gdy znaleźli się w drugim końcu sali.

— Przyszedłem zobaczyć się z tobą, moja mała. Mąż powiedział mi, gdzie cię szukać. Siedzi w tej chwili naprzeciwko i czeka na wiadomość od ciebie.

— Widziałam się z nim wczoraj wieczorem i rozmówiliśmy się. Radzę ci nie przychodzić do mnie ze zleceniami od niego, bo... pożałujesz. Pont Le Bec.

— Teraz nie nazywam się Pont Le Bec, tylko Du-kayne z Kanady — odpowiedział Pont Le Bec.

Iwonka przypomniała sobie, co mówił Levarde. Że prowadzą jakiś interes, a potem wyjadą do Nowego Yorku. Przyjazd Pont Le Bec'a do Paryża pozostawał niewątpliwie w związku z temi planami. Ale co ją to wszystko mogło obchodzić? Zatańczyła z nim tylko dlatego, że mógł nie wiedzieć, że zerwała z Jakóblem, a chciała, żeby wiedział. Pont Le Bec był zabawnym łotrem i nie czuła do niego takiej obrzydliwej jak do męża, ale i tak wolała nie mieć z nim do czynienia.

Pont Le Bec zaśmiał się krótko.

— Zmieniłaś się od czasu, kiedyśmy tańcowali jawę na Avenue de Clichy, co?

Potrząsnął nią żartobliwie.

(D. c. n.)

Port lotniczy pod Wilnem

W Nowosiołkach pod Wilnem ma powstać port lotniczy. Teren już został upatrzonej.

W związku z tem zostało wydane rozporządzenie o wywłaszczeniu obszaru o powierzchni 59.099 mtr. kwadr., należącego w części do gminy miasta Wilna, a w części do 12 właścicieli prywatnych. Teren ten położony jest w obrębie majątku Kuprjaniszki.

W najbliższym czasie władze przystąpią do prac pomiarowych na wywłaszczonym na potrzeby portu lotniczego terenie, a potem, prawdopodobnie w przyszłym roku, do budowy portu. (a)

Fenomeny pogodnej jesieni

Pod Nowogródkiem po raz drugi dojrzały poziomki

W lesie sieniężym zakwitły w końcu sierpnia po raz drugi poziomki, które obecnie już dojrzały i są sprzedawane na rynku.

Duże, ładne jagody wzbudzają zrozuiałe zaciekawienie tego rodzaju fenomenem natury. Jednakże poziomki nie są już tak słodkie i smaczne jak w czerwcu. W innych miejscowościach poziomki kwitły przez całe lato.

W Horodziłówce i w niektórych ogrodach w Nowogródkiem zakwitły w tych dniach wiśnie i jabłonie.

—oO—

RADJO

W WILNIE

PIĄTEK, dnia 14 września 1934 r.

UWAGA: W godz. 12.10—12.50 i 15.45 — 16.45: przewidziane transmisje z lotnisk w Katowicach, Lwowie, Wilnie i Warszawie.

6.45: Pieśń. Muzyka. Gimnastyka. Muzyka. Dziennik por. Muzyka. Chwilka pań domu. 7.40: Zapowiedź programu. 7.50: Koncert reklamowy. 7.55: Giełda rolnicza. 11.57: Czas. 12.03: Kom. met. 12.05: Progr. dz. 12.10: Koncert 12.50: „Nasze pracownice domowe“ — pogadanka. 13.05: Dziennik poł. 13.10: Koncert. 15.30: Wiad. eksportowe. 15.35: Codz. ode. pow. 15.45: Reportaż muzyczny. 16.45: Aud. dla chorych. 17.15: Recital fortep. 17.50: Słuchowisko dla dzieci: „Przygoda Jasia — przyjaciela ptaków“. 18.15: Recital. 18.45: „100-lecie Cytadeli Warszawskiej“ — pogadanka. 19.00: Koncert chóru Dana. 19.25: Pogadanka aktualna. 19.35: Recytacje. 19.45: Program na sobotę. 19.50: Wiadomości sportowe. 19.56: Wil. kom. sport. 20.00: Transm. z lotnisk w Katowicach, Lwowie, Wilnie i Warszawie. 20.30: Koncert symfoniczny. Dzień. wieczorny. „Jak pracujemy w Polsce“. 22.55: Wil. wiad. kolejowe. 23.05: „Zgryzliwość“ — feljton T. Byrskiego. 23.15: Komunikaty. 23.25: Muzyka taneczna.

Konferencja w Dyrekcji Kolejowej w sprawie otwarcia linii kolejowej Druskieniki — Druskieniki-Zdrój

W związku z mającą się odbyć w tych dniach uroczystością otwarcia linii kolejowej Druskieniki Dworzec — Druskieniki Zdrój w dniu wezorajszym w Dyrekcji Kolejowej odbyła się konferencja prasowa, na której kierownik Referatu Prasowego p. Łęski poinformował zebranych o budowie tej linii.

Budowa nowej odnogi, łączącej stację Druskieniki z uzdrowiskiem zdecydowana została w drodze dekretu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w drugiej połowie marca r. b. Przy połączeniu dworca Druskieniki z uzdrowiskiem kierowano się przede wszystkim dobrem i wygodą licznych kuracjuszy i mieszkańców stacji Porzece i uzdrowisk Druskieniki.

Po wywłaszczeniu gruntów gminnych, już w końcu marca r. b. przystąpiono do wstępnych prac drogowych. Około 20 marca komisja ministerjalna wytyczyła drogi pod przyszłe torowisko na nowej linii kolejowej, posiadającej długość 18 km.

Prace spełniały ochotnicze drużyny K. P. W., drużyny bezrobotnych w ilości 400 osób, drużyny junaekie w sile 400 osób, 200 włościan okolicznych oraz około 400 saperów z I Baonu Mostów Kolejowych w Krakowie, którzy prowadzili prace techniczne i układanie torów.

Dzięki świetnemu kierownictwu robot, prowadzonych przez wytrawnego budowniczego — technika inż. Stefana Kuli, znanego z budowy linii kolejowej Woropajewo — Druja, nowa linia kolejowa w ciągu 5 miesięcy została całkowicie ukończona i oddana do użytku publicznego. Tor nowej linii kolejowej przechodzi przez tereny gmin: Porzece, Jaśkielewice i Druskieniki. W obecnej chwili są zakończone prace przy budowie prowizorycznego, nowoczesnego dworca kolejowego w Druskienikach Zdroju. Nowa stacja, która formalnie zbudowana zostanie dopiero w roku przyszłym, narazie posiada salę dla pasażerów, werandę, salę dla bagażu ręcz-

nego, salę dla bagażu ciężkiego oraz kasę i pokoje dla dyżurnego ruchu.

W związku z budową dworca należy zaznaczyć, iż zbudowany podjazd odpowiada wszystkim warunkom nowoczesnym, przy czym na podjeździe nie będzie żadnego skrzyżowania pieszych i pojazdów. Tor nowej linii będzie pojedynczy i narazie nie projektuje się zupełnie ułożenia podwójnego toru.

Koszt budowy linii nie został ostatecznie obliczony, w każdym bądź razie wyniesie około 2 milj. złotych. Pierwsze subsydjum na ten cel wyasygnowało ministerstwo komunikacji w wysokości 1 miliona 600 tys. złotych. Zaznaczyć należy, iż nie wchodzi tu opłaty robocizny dla drużyn ochotniczych K. P. W., które pracowały bezpłatnie.

Otwarcie nowej linii kolejowej nastąpi w końcu b. m. Terminu ostatecznego narazie nie ustalono, gdyż w dniu wezorajszym Dyrektor K. P. W. w Wilnie inż. Falkowski wyjechał do Warszawy celem omówienia w ministerstwie tej sprawy.

Pierwszy transport drzewa z Druskienik-Zdroju na Hel

Dowiadujemy się, iż na nowozbudowanej linii kolejowej Druskieniki Dworzec — Druskieniki Zdrój przeszedł pierwszy pociąg towarowy z transportem drzewa z Druskienik Zdroju. Transport odszedł na Hel. (d)

Ustalenie cen biletów na linii Wilno — Druskieniki Zdrój

Z związku z otwarciem nowej linii kolejowej na szlaku Druskieniki Dworzec — Druskieniki Zdrój władze kolejowe ustaliły ceny biletów bezpośredniej komunikacji Wilno — Druskieniki Zdrój. Bilet normalny III klasy z Wilna do Druskienik wynosić będzie zł. 8,20, gdy przed otwarciem tej linii z Wilna do Druskienik kosztował 7,40, a ponadto z Druskienik stacji do uzdrowisk autobusami w jedną stronę od zł. 2,30 do 2,80 od osoby.

Zaznaczyć należy, iż bezpośrednie połączenie z uzdrowiskiem będzie z Warszawy, Białegostku i Grodna. (d)

Urząd wojewódzki w zimie będzie regulował Wilję

Regulacja Wilji objęła dotychczas tylko jeden brzeg od strony śródmieścia. Drugi brzeg został niemal nieruszony.

Wkrótce jednak urząd wojewódzki przystąpi do regulacji nurtu Wilji i od strony Snipiszek. W zimie przewidziane jest zabicie pali naprzeciw elektrowni i w jej okolicach. (a)

Rada Adwokacka na powodziach

Rada Adwokacka w Wilnie na nadzwyczajnym posiedzeniu 1934 roku postanowiła:

1) Zwrócić się do wszystkich kolegów, tak adwokatów, jak aplikantów adwokackich z gorącym wezwaniem, do powszechnego i natychmiastowego składania ofiar na rzecz powodziaków; 2) Wyznaczyć, jako minimalną składkę na rzecz powodziaków pół proc. dochodu podatkowego, zeznanego w roku podatkowym 1934;

3) Wezwać wszystkich delegatów Rady na prowincji do najbardziej szybkiego i energicznego przeprowadzenia zbiórki ofiar i przekazania takowych Radzie.

4) Kolegów, mających siedzibę na prowincji, gdzie niema delegatów.

Rady wezwać indywidualnie do wykonania powyższej uchwały.

Ofiary mogą być wpłacane do Kasy Rady w kancelarii Rady w godzinach urzędowych; do inkasowania ofiar również jest upoważniona inkasantka Rady p. Kira Grygielowa. Wreszcie mogą być wpłacane na rachunek Rady Adwokackiej w PKO. Nr. 80-508 z bezwzględny zastrzeżeniem, że wpłacona suma stanowi składkę na rzecz powodziaków.

Ofiary na powodziaków w wysokości przez Radę Adw., oznaczonej mogą być uiszczane w 5-ech równych ratach, a to 1) do 15 września 1934 r., 2) do 15 października 1934 r. i 3) do 15 listopada 1934 r.

O wynikach zbiórki Rada Adwokacka poda do ogólnej wiadomości.

Nieszczęśliwy wypadek na stacji Brześć

Na stacji kol. Brześć w dniu wezorajszym miał miejsce tragiczny wypadek. Podczas manewrowania lokomotywy, z parowozu wypadł pilot Dymitr Maksimiuk, któremu koła lokomotywy obcięły obie nogi. W stanie bezradzonym pilota odwieziono do szpitala. (d)

Agentka handlarzy żywym towarem?

Policja wileńska otrzymała informacje, iż w Wilnie urwija się jakaś nieznaną kobietą, która zawiera znajomości z młodemi dziewczynami i proponuje im pracę w Warszawie.

Wdrożono obserwacje, w wyniku których pojeżdżaną kobietę zatrzymano. Okazała się nią niejaką Marja Lisiecinowa zam. przy ulicy Śniegowej 7. Jak stwierdzono zdolała ona już zwerbować na wyjazd do Warszawy 4 panny, od których pobrała nawet tytułem wydatków po 25 zł.

W jakim celu Lisiecinowa werbowała te dziewczyny pozostaje narazie niewyjaśnione. Nie jest wykluczone, że ma się w danym wypadku do czynienia z agentką handlarzy żywym towarem.

Lisiecinową osadzono narazie w areszcie. Dalsze dochodzenie w toku. (e)

Aresztowanie zabójcy J. Czepanisa

Ze Świecian donoszą, iż władze bezpieczeństwa publicznego wpadły na trop sprawcy morderstwa J. Czepanisa, ze wsi Piotrowo, gm. k. mieliskiej. Jak już donosiliśmy, Czepanis padł ofiarą mordu skrytobójczego. Nieznany sprawca strzelił przez okno, kładąc trupem znajdującego się w mieszkaniu Czepanisa.

W wyniku energicznego dochodzenia zdolano ustalić, iż Czepanis zajmował się przemyślnictwem i przed paru dniami bawił w Litwie z innym przemyślnikiem nazwiskiem Wł. Mejdunas, również zam. we wsi Piotrowo, gm. k. mieliskiej. Przemyślnicy przemycali przez granicę transport pieprzu i innego towaru wartości około tysiąca złotych. Towar został urytkowy w lesie. Naza jutrz przemyślnicy mieli go zabrać i spieniężyć. Tymczasem w noc Czepanis odkopał pudła z tymczasem wartości około 700 zł. i na własną rękę spieniężył — tłumacząc spółni kawi, że przemyt został odnaleziony przez ko pistów.

Dowiedziawszy się o tem Mejdunas, iż kolega jego okłamuje postanowił zemścić się. W tym celu zakradł się na podwórko domostwa Czepanisa i wystrzelał z dubeltówki położył trupem b. kolege.

ARESZTOWANIE KUPCA pod zarzutem usiłowania przekupienia urzędnika skarbowego

Urzędnik jednak zameldował o wszystkim; odnośnym władzom w wyniku czego zarządzo no wezoraj aresztowanie kupca.

Aresztowanie to wywołało w sferach kupiecko-gospodarczych naszego miasta wielkie wrażenia ze względu na osobę kupca, dobrze znanego w tych sferach.

Zatrzymanego osadzono narazie w areszcie centralnym.

Nowy Zarząd m. Dokszyce

W wyborach do Rady Miejskiej miasta Dokszyce pow. Dzisna — Blok Gospodarczy uzyskał wszystkie mandaty, przeprowadzając ze swej listy 12-tu radnych.

W dniu 12 b. m. odbyły się wybory do Zarządu Miejskiego. Burmistrzem został wybrany p. Jan Góra major W. P. w stanie spoczynku. Nowo wybrany burmistrz przed wybuchem wojny europejskiej był już urzędnikiem samorządu miejskiego, biorąc czynny udział w ruchu niepodległościowym. W roku 1914 wstępuje do Legionów Polskich, gdzie jest do rozwiązania t. j. do roku 1917. Następnie aresztowany przez zaborców i osadzony w więzieniu aż do końca wojny. W roku 1918 wstępuje do Wojska

Polskiego, w którym pozostaje aż do roku 1920. Będąc w wojsku major Góra ukończył specjalny kurs kwatermistrzowski w Warszawie, zajmując się ze sprawami gospodarczymi. Po wystąpieniu z wojska odbywa praktykę samorządową w Wilnie.

Za prace w ruchu niepodległościowym odznaczony został Krzyżem Niepodległości. Miasto Dokszyce wybierając na burmistrza majora Górę wybrało zasłużonego bojownika o wolność, społecznika i fachowego samorządowca.

Wiceburmistrzem został p. J. Gordon znany miejscowy kupiec i przemysłowiec.

Lawnikami zostali wybrani pp. W. Żurawski, T. Rohlko i L. Szkolnik.

Herbatka w Związku Literatów

Z okazji pobytu w Wilnie wybitnych publicystów francuskich i przyjaciół Polski, państwa Annie i Henri de Montfort, wileński Związek Literatów urządził w dniu 13 września w swym lokalu herbatkę towarzyską na którą przybyli liczni goście z wileńskiej elity naukowej i artystycznej.

Powrót I-szej dywizji Legionów z ćwiczeń

W dniu dzisiejszym w godzinach przedpołudniowych wraca do Wilna po letnich ćwiczeniach pierwsza dywizja piechoty legionów. — Oddziały dywizji wkroczą do Wilna ul. Ostrobramską, przejdą przez ulicę Wielką i Zamkową, poczem przy ul. Mickiewicza na placu Orzeszkowej odbędą się o godz. 12 defilada, którą przyjmie pułk. dypl. Przyjałkowski, dowódca piechoty I dywizji Legionów.

Defiladę poprowadzi płk. Biestek. Niewątpliwie liczne rzesze publiczności będą witać dzielnych wojaków, którzy po ciężkich trudach i znojach wracają do naszego miasta.

Giełda zbożowo-towarowa i Inniarska w Wilnie

z dnia 13 września 1934 r.

Za 100 kg. parytet Wilno. Ceny transakcyjne. Żyto I standart 16.15; Żyto II standart 14.75; Owies standartowy 14.80; Mąka pszenna gat. I B. 34.50; Mąka pszenna gat. I. C 31.50—33.12 i pół; Mąka żytnia 55 proc. 24.24 — 25. Mąka żytnia 65 proc. 20.50 — 21; Słkowa 16.50; Razo wa 17.

Ceny orientacyjne. Pszenica 18 — 19. Jęczmień na kaszę zbierany 15 — 15.50; Mąka pszen na gat. II E 26.50 — 27; Mąka pszenna gat. II G 22.50 — 23; Mąka pszenna gat. III A 20.25 — 20.50; Mąka pszenna gat. III. B 13.50 — 14; Ogólny obrót ca 450 ton.

Zaliczenia kolejowe

które wpłynęły do Kasy Towarowej Wilno dnia 13 września.

555250; 307; 300; 362; 762; 556284; 323; 477; 508; 519; 521; 538; 768; 791; 847; 852; 934; 935; 971; 847; 852; 934; 935; 971; 974; 979; 983; 557070; 104; 119; 128; 131; 146; 167; 176; 204; 231; 233; 239; 249; 251; 252; 260; 263; 269; 273; 281; 283; 270; 302; 305; 306; 315; 341; 557353; 354; 355; 362; 363; 393; 399; 400; 401; 417; 424; 425; 437; 448.

Kina i Filmy

DWA FILMY SOWIECKIE.

(Pan i Helios).

Bardzo charakterystyczne produkty. Pierwszy — „Ataman Amienkow” — propaganda ad usum delphini. Rażą nas liczne uproszczenia, przesada, blaga, sentymentalizm fabuły, słowem wszystko to co się wysmaża w propagandowym tygłu, pitrasi, przyprawia mniej, lub więcej osłro i woniako, słodko, czy słono etc. Jest to jednak, specjalnie dla ściśle określonej publiczności, wyłącznie rosyjskiej i — „muzykającej”. Przez nieporozumienie dostał się poza granice ZSSR, bo nie każdy widz obcy może ocenić jego specjalny charakter i będzie narzekał na wymienione defekty.

Ale poza defektami tendencyjności znajdzie świetną robotę kinową. Znajdzie kapitalne chwytły reżerskie, znakomitą inscenizację, opracowanie i wykonanie aktorskie. Nie wszystko jest na takim poziomie, jak scena gdy dziesiątki, a może i więcej rąk sięga po brodę przybysza, czy jeszcze niektóre inne, trochę widzimy „knołów”, co prawie nie zdarza się w eksportowanej produkcji i da się to wytłumaczyć jednak przez pośpiech propagandowy i obliczenie na publiczność o nieco naiwniejszym guście. Film jest ciekawy głównie z tego punktu widzenia. Więcej nas tu interesuje obserwacja sowieckich chwytów propagandowych niż reżerskich.

Nad program ciekawy, choć jak zwykle nieco spóźniony „Fox” i znacznie dla nas ciekawszy — reportaż z sowieckiej zimowej parady sportowej w Leningradzie.

* * *

Ciekawe i może nieco, przynajmniej pozornie, paradoksalne jest podobieństwo między Rosją a „Hiszpanją. Jeśli kto sam nie wierzy, niech przejrzy genialną i koszmarną galerję Goyi i niech pójdzie na „Burzę” (Grozę). Są tam zdjęcia i typy zupełnie jak z tej galerji. Dane podobieństwo zresztą nietylko na tem polegających w atmosferze ogólnej, w przeżyciach religijnych, w różnych ponurościach życia i tu i tam znajdziemy zdumiewająco dużo cech wspólnych obu narodom.

Nie mamy, ani czasu, ani miejsca na odpowiednie rozważania. Mimowoli powiedzieliśmy wielki komplement realizatorom „Burzy” — przez porównanie tego filmu z „galerją” Goyi. Potwierdzamy go teraz. Oczywiście nie dosłownie i nie en bloc. Chodzi o „niektóre zdjęcia” zresztą zbyt wielka jest różnica między twórczym artystycznym Goyi, a twórczym danych reżyserów sowieckich. Niemniej sam fakt, że chociażby tylko fragmenty dzieła tych ostatnich można, choćby tylko w odległym, ale — zestawieniu, porównywać z Goyą, już świadczy o wysokiej klasie „Burzy”. Jest to z wielkim talentem wydobyt, ekstrakt rosyjskości, wytwór świetnego daru obserwacyjnego i świetnej znajomości Rosji. Jedną z najlepszych robot filmowych, jakie kiedykolwiek widzieliśmy. Niewątpliwie i tu jest „propaganda”, jednak w tem co do nas przeszło (nie wiemy ile) przez cenzurę i biuro filmowe, bardzo subtelna. Trzeba byłoby widzieć to na świeżo, aby móc ocenić moment propagandowy, właściwie.

W tem, co widzimy w Heliosie, jest nielada umiar i nielada artyzm w ogólności. Można za chwycić się precyzją, z którą odtworzono cały sztafaż charakterystyczny danego środowiska, odrzucając wszystko zbędne, absorbując do filmu, rzeczy najważniejsze, a jednocześnie niesłychanie barwne. Rzadko można widzieć film tak bogaty. Sceny cerkiewne np. i szereg innych, to są momenty o poziomie tak wysokim, że własnej, odrębnej klasy. Na tymże poziomie są także zdjęcia, wszystkie opracowane i wybrane ze starannością, niemal — bezkonkurencyjną.

Patrząc na ten film można zdumiewać się nad żalosnym i dziwacznym faktem istnienia wśród produkcji tak znakomitych, a coraz mniej poprawnych, jak sowiecka, niemiecka, czy czeska, a ostatnio i węgierska, takiej podłej jak istniejąca u nas, i niewiadomo dokąd ten stan rzeczy jeszcze będzie i nas istniał.

Na szczególną uwagę zasługuje dodatek sowiecki także z parady sportowej, tylko imo, nie w Leningradzie, lecz w Moskwie, i nie zimowa, lecz letnia imponująca rozmiarami i techniką zdjęć. (sk.)

HUMOR

RADA.

— Kelner, mam przy sobie pięć franków. Co może mi pan polecić?
— Inną restaurację!

(Journal)

KRONIKA

Piątek
14
Wrzesień

Dziś: Podwyższenie Krzyża Św.
Jutro: Nikodema

Wschód słońca — godz. 4 m. 50
Zachód słońca — godz. 5 m. 40

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B. w Wilnie z dnia 13/IX — 1934 roku.

Ciśnienie 771
Temper. średnia + 18
Temper. najwyższa + 24
Temper. najniższa + 10
Opad —
Wiatr: północny
Tendencja — wzrost
Uwagi: pogodnie

Przewidywania pogody według P.M.

Nocą i rankiem miejscami mglisto, w ciągu dnia w dalszym ciągu pogoda słoneczna i ciepła przy słabych wiatrach miejscowych.

Wileńskie i północna część: Możliwy w ciągu dnia jutrzejszego przejściowy wzrost zachmurzenia ze skłonnością do burz i przelotnych deszczów przy dość silnych wiatrach północnych.

MIEJSKA

— **Otwarcie Ogrodu Bernardyńskiego dla publiczności.** W związku z zakończeniem Targów Futrzarskich i zniesieniem niektórych kiosków i pawilonów z dniem wczorajszym ogród po Bernardyński oddany został do całkowitej użyteczności publicznej. (d)

— **Ankieta do właścicieli nieruchomości.** Zrzeszenie właścicieli nieruchomości miasta Wilna rozstało do wszystkich właścicieli nieruchomości w Wilnie ankietę z prośbą o wypełnienie i odesłanie jej w terminie dwutygodniowym. Ankieta zawiera 15 pytań, wśród nich pytania o niewydzierżawionych lokalach, sumy nieopłaconego komornego, zaległych podatków, różnych opłat, długów i t. p.

Zebrałymi danymi Zrzeszenie właścicieli nieruchomości będzie się posługiwało przy staraniach na terenie urzędowym o wyjednanie różnorodnych ulg i zmian. (a)

— **Władze naniwiają się nad zatrudnieniem bezrobotnych w zimie.** Wobec zbliżającego się sezonu zimowego i związanej z tem przerwy w robotach inwestycyjnych aktualną staje się sprawa zatrudnienia bezrobotnych w tym okresie.

Magistrat w porozumieniu z Funduszem Pracy rozpatruje z tych powodów projekty robót, które mogą być prowadzone w sezonie zimo-

wym i dąży do tego, żeby w zimie dać pracę możliwie większej ilości osób. (a)

— **Zasiłki dla bezrobotnych.** W związku ze zbliżającym się sezonem zimowym dowiadujemy się, że zasiłki z Pośrednictwa Pracy będą wypłacane w zimie tym bezrobotnym, którzy w roku ubiegłym przepracowali 13 tygodni a w bieżącym — 26 tygodni względnie 156 dni, a nawet 104 dni. Inni bezrobotni, którzy nie wykazują się wymienionym powyżej okresem pracy, nie będą mieli prawa do zasiłku.

Jak słychać, związki zawodowe mają wszcząć u p. wojewody kroki w kierunku rozszerzenia kontyngentu zasiłków i objęcia nim bezrobotnych o mniejszym, niż przewidziany okresie pracy. (a)

RZEMIESLNICZA.

— **Ankieta w piekarniach w sprawie ubezpieczalni społecznej.** Piekarnie wileńskie otrzymały ze związku cechów piekarskich ankietę w sprawie ubezpieczalni społecznej. Ankietę ma wyjaśnić celowość obciążenia piekarzy składkami na rzecz ubezpieczalni.

Zawiera ona dwa zasadnicze pytania: czy w odnośnej piekarni w ciągu ostatnich lat zaszły jakieś wypadki, pociągające za sobą utratę zdrowia lub zdolności zarobkowania i ile takich wypadków zaszło oraz w jakiej wysokości poszczególne piekarnie wypłaciły odszkodowanie z racji tych wypadków.

Zebrany materiał będzie przesłany do ministerstwa opieki społecznej i samorządów gospodarczych. (a)

Z KOLEI

— **Ulgii przejazdowe na Międzynarodowe Targi Wschodnie we Lwowie.** Ministerstwo Komunikacji przyznało osobom, udającym się na Międzynarodowe Targi Wschodnie we Lwowie, które trwać będą do 16 września 1934 r., następujące ulgi przejazdowe na P. K. P.:

I. Dla osób udających się na Targi indywidualnie od dowolnej stacji z miejsc zamieszkania i spowrotem zastosowano opłatę ulgową według tabeli „B” — zniżka 50 proc. od dawnej taryfy. Należność opłaca się w kasie biletowej stacji pierwotnego wyjazdu od razu w obie strony. Przejazdy indywidualne, na podstawie imiennych kart uczestnictwa mogą się odbywać: a) od 31 sierpnia do 4 września, b) od 7 do 11 września, c) od 13 do 17 września 1934 r. W jednym z powyższych terminów podróż musi być zaczęta i ukończona. Warunkiem uznania ważności biletu w drodze powrotnej jest ostateczne wnieście kart uczestnictwa stemplem Targów Wschodnich we Lwowie.

II. Dla osób, udających się na Targi z zagranicy stosuje się podobną zniżkę, lecz nieprzer-

wanie w czasie od 30 sierpnia do 18 września 1934 r.

III. Również za opłatą ulgową będą mogły odbywać się przejazdy grupowe (co najmniej 50 osób) organizowane przez komitety i towarzystwa lub związki o charakterze gospodarczym lub społecznym. W tym celu należy złożyć podanie do D. O. K. P., która wyda zaświadczenie, upoważniające do zniżki.

— **Ulgii przejazdowe na V Targi Wolińskie w Równem.** Osobom udającym się na V Targi Wolińskie w Równem przysługuje w drodze powrotnej do miejsc zamieszkania 70% zniżka od dawnej taryfy. Zniżkę stosuje się w następujących okresach: od 9 do 10 września r. b., od 12 do 14 września, od 16 do 18 września i od 20 do 24 września r. b. Włączone są, z imienną kartą uczestnictwa z pieczęcią Dyrekcji Targów upoważnia do uzyskania ulgi tylko w jednym z tych terminów, w którym podróż musi być ukończona.

— **Przedłużenie terminu akcji turystycznej „Lato na Ziemiach Północno-Wschodnich”.** Termin ważności ulg przejazdowych dla osób, biorących udział w akcji turyst. „Lato na Ziemiach Północno-Wschodnich” zostaje przedłużony do dnia 30 września 1934 r.

— **Pożyteczna inowacja na dworcach.** Władze kolejowe wprowadzają na dworcach dogadki inowacyjne dla tych osób, które przyjeżdżają z odleglejszego miejsca do miasta do pracy.

Dla tych osób za niewielką opłatą będą wydawane miesięczne bilety, na podstawie których można będzie zostawiać rowery w przechowalni bagażowej, a po ukończeniu pracy za bierać z powrotem. (a)

— **Zakaz fotografowania na dworcach kolejowych.** Wileńska Dyrekcja Kolejowa wydała zarządzenie, zakazujące zdjęć fotograficznych na terenach PKP. Fotografowanie dworców, wiaduktów, mostów kolejowych i t. p. bez uzyskania uprzedniego zezwolenia dyrekcji traktowane będzie jako przestępstwo, przewidziane w art. 6 rozporządzenia Prezydenta R. P. z roku 1928 o szpiegostwie.

Ze względu na to, że często przyjętem jest robienie zdjęć osób odjeżdżających, bądź też przyjeżdżających, władze kolejowe uczyniły w tej mierze wyjątek, dopuszczając zrobienie fotografii osób, stojących na peronach bądź też w pociągach, nie będących w ruchu. (a)

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZ.

— **Wydawanie kartów loterii fantowej,** urządzanej przez tut. Zarząd Związku Strzeleckiego odbędzie się w dniu 15 b. m. od godz. 8-ej do 21-ej w lokalu Zarządu przy ul. Dąbrowskiego Nr. 1.

ROZNE

— **DO WILNA PRZYBYŁA P. WANDA FEYN** abs. Szkoły Wysokich i b. długoletnia uczennica Szkoły Mieczyskiej w Warszawie. Zamierza ona rozpocząć na terenie Wilna działalność pedagogiczną, opartą na najnowszych formach tańca artystycznego.

Teatr i muzyka

TEATR NA POHULANCE.

— Dziś w piątek 14 bm. Teatr nieczynny.
— **Otwarcie nowego sezonu w teatrze na Pohulance.** W sobotę dnia 15-go września b. r. o godz. 8 wiecz. Teatr Miejski na Pohulance otwiera sezon teatralny 1934—35 — trzyaktową komedią Marceliny Grabowskiej p. t. „Sprawie dliwosé”.

Akcja sztuki rozgrywa się w więzieniu jednego z prowincjonalnych miast. W rolach głównych ujrzymy dwie nowe sily artystyczne — p. Stachowicz — utalentowana artystkę Teatrów Poznańskich i M. Bay - Rydzewskiego — znakomitego artystę teatrów stołecznych. Dalszą obsadę stanowią pp.: I. Jasińska - Detkowska, L. Wołkajko, M. Węgrzyn i W. Neubelt. Reżyserja — M. Szapkiewicz. Oprawa sceniczna — W. Makojnika.

— **Uwaga: Zniżki do Teatru Miejskiego na Pohulance!** Administracja Teatru Miejskiego na Pohulance podaje do wiadomości, iż wydaje legitymacje zniżkowe na sezon 1934-35 od godz. 11 do 2 popoł. — dla instytucji państwowych, prywatnych i komunalnych, stowarzyszeń, organizacji i związków zawodowych na listy zbiorowe z wyszczególnieniem nazwisk.

Zniżki stosowane będą w skali 25 proc. Cena legitymacji wynosi 1 zł. Legitymacje wydawane będą na okres półroczny t. j. do końca lutego 1935 r.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”.

— **Dzisiejszy wieczór Hanki Ordonówny.** Dziś wystąpi raz jeden tylko znakomita artystka Hanka Ordonówna. W interpretacji tej niezrównanej pieśniarki usłyszymy 19 najukochańszych piosenek o różnorodnym nastroju i charakterze. Piosenki te wykone będą w językach: polskim, francuskim, niemieckim, hiszpańskim, arabskim i hebrajskim.

— **„Hr. Luxemburg” po cenach zniżonych w „Lutni”.** Jutro ukaże się po cenach zniżonych pełna czarownych melodii wartościowa operetka Lehara „Hr. Luxemburg” z Kulezyką i Dembowskim w rolach głównych. Zniżki ważne.

— **Popołudniówka niedzielna w „Lutni”.** Na niedzielne przedstawienie popołudniowe po cenach propagandowych ujrzymy po raz 32-gi rekordową operetkę „Ortów” w obsadzie premierowej. Ceny miejsc od 25 gr. Początek o godz. 4 p. p.

— **Widowisko propagandowe w „Lutni”.** W poniedziałek najbliższy przedstawienie z cyklu propagandowych wypelni doskonała operetka Zellera „Ptasznik z Tyrolu”.

— **SALA KONSERWATORJUM.** Dziś 14-go września o godz. 8.30 odbędzie się wielki wieczór muzyki jazzowej. Udział biorą słynni kompozytorzy Artur Gold i Jerzy Petersburski i ich cały zespół orkiestrowy z 10-iu osób oraz znakomici soliści L. Henrykowski i prof. Zinkow. W programie najnowsze szlagiery i duet na dwóch fortepianach.

Bilety do nabycia w kasie Sali Konserwatorium od godz. 11 rano.

ROXY | Dziś ostatni dzień „LUKSUSOWE KOBIECIKI” w rol. gł. Madge Evans
Wkrótce uroczyste otwarcie sezonu perłą produkcji „COLUMBI”
„Karjera Anny Carver” W rol. gł. bohaterka filmu „King Kong” FAY WRAY i bożyszcze kobiet „platynowy blondyn” Gene Raymond (bohater filmu „Szalona Noc w Zoo”). Film ten otwiera nową erę w kinematografii!

HELIOS | Otwarcie sezonu! Największa erotyczna rewelacja produkcji SOWIECKIEJ 1934 roku według słynnego arcydzieła „GROZA” w wykonaniu artystów Moskiewskiego Teatru Artystycznego.
BURZA
UWAGA! Nad program: Wielka Rewja Sportowa na Pl. Czerwonym w Kremlu Moskiewskim w obecności rządu ZSSR. Honorowe bilety nieważne. Początek o godz. 4 ej, ostatni seans 10.20

PAN | DZIŚ OSTATNI DZIEŃ. Ogniste powodzenie! **Przebój „Sowkina”**
OSTATNI ATAMAN ANNIENKOW Rosyjskie pieśni, muzyka i tańce!
Nad program: „Parada sportowa w Leningradzie” — Wspaniały dodatek sowiecki.
Następny program „I COŻ DALEJ, SZARY CZŁOWIEKU?” Najpiękniejszy hymn miłosny!

CASINO | Dziś rewelacyjna premiera nowego sezonu! Najnowszy przebój, o którym mówi cały świat p. t. „Pociąg widmo”
Wytwórni Anglofilm w Londynie. Wielka sensacja! Przewyższa wszystko! Film dla ludzi zdrowych nerwach! Nad program: Najnowsze dodatki dźwiękowe. Seanse: 4, 6, 8 i 10.15 w.

Teatr-Kino REWJA | Ceny od 25 gr. Otwarcie sezonu!
Dziś najlepszy film z HENRY GARATEM!
NA SCENIE: „Pola Negri” arcywesoła komedia w 1 akcie. 2) „COLOMBINA” operetka W. Rapackiego. — J. Grzybowski, Z. Winter, Wl. Orsza-Bojarski, St. Janowski, Adam Daal. T A N C E I EWOLUCJE Italjano - Carneri.

Dźwiękowe kino ŚWIATOWID | Upojne, czarowne romanse w wykon. Josego Mojica „KRÓL CYGANÓW”
Niezrównany film — operetka p. t. „
Rewelacyjna treść. — Przeliczne śpiewy i tańce. — Olśniewająca wystawa. W rol. gł. kobiecej uroczą ROSITA MORENO. — Nad program: CIEKAWE DODATKI.

OGNIKO | Dziś! Film, który pamięta się całe życie p. t. „Pożegnanie z bronią”
w rolach głównych: GARY COOPER HELENA HAYES I ADOLPHE MENJOU. NAD PROGRAM: DODATKI DŹWIĘKOWE. Pocz. seansów codziennie o godz. 4 p. p.

Poszukuje posady

maszynistki lub biuralistki, chętnie zgodzę się na ekspedjentkę lub każdą pracę. Zgł do Adm. „Kurjera Wileńskiego” pod „Z”.

ORYGINALNE PROSZKI NIGRENO-HERVOSIN R. P. S. W. N. 1599
FABR. KOGUTKIEM
ZA ŚRODKIEM KOJĄCYM BÓLE ZASTOSOWANIE:
BÓLE GŁOWY
HIGRENA, NEURALGJA
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPA, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE ARTRETYCZNE
STAWOWE, KOSTNE I T. P.
ŻĄDAMIE W APTEKACH PROSZKÓW ZE ZN. FABR. KOGUTKIEM W ORYGINALNEJ OPAKOWANIU PO 5 PROSZKÓW W PUDEŁKU

Docent chorób skórnych i wenerycznych Uniwersytetu St. Batorego DR. MED.

Marjan Mienicki
powrócił i wznowił przyjęcia chorych. Ul. Wileńska 31 m. 2 od 4 — 7 p. p.

DOKTOR Blumowicz
Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe, Ul. Wielka Nr. 21, telefon 9-21, od 9—1 i 3—8.

Do akt. Km. Nr. 732/1934 r.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, I-go rewiru, Stefan Wojciechowski, zamieszkał w Wilnie przy ul. Zakretowej Nr. 13 m. 1, na mocy art. 602, 603, 604 K. P. C. ogłasza, że w dn. 17-go września 1934 r. od godz. 11-ej (nie później jednak, niż w dwie godziny) w Wilnie, przy ulicy Letniej Nr 2 (Zakret) odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Jadwigi, Antoniego i Franciszka Mickiewiczów i składających się z prawa do 2/3 części domu drewnianego wymiaru: 14,70 X 6,7 X 3 mtr z werandą i przybudówką wybudowanego na dzierżawionej ziemi, oszacowanych na łączną sumę zł. 1200 (jeden tysiąc dwieście) zł. na zaspokojenie wierzytelności Anny Ninko.

Powyższe ruchomości można oglądać pod wskazanym adresem w dniu licytacji.
Wilno, dnia 8 września 1934 r.
127./VI. Komornik (—) Stefan Wojciechowski.

Do Akt Nr. Km. 692/33.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, urzędujący przy ul. Subocz 9—3, na zasadzie art. 602 K. P. C. obwieszcza, że w dn. 17 września 1934 roku od godz. 12-ej (nie później jednak niż w dwie godziny) w Wilnie przy ul. Rudnickiej Nr 3 odbędzie się licytacja publiczna ruchomości, składających się z meblej i damskiej galanterji oszacowanych na łączną sumę 600 zł., na zaspokojenie wierzytelności Gustawa Knocha.

Powyższe ruchomości można oglądać w dniu licytacji pod wyżej wskazanym adresem
Wilno, dn. 12. IX. 1934 r.
126./VI. Komornik (—) A. Lenartowicz.

DOKTOR D. Zeldowicz
Choroby, skórne, weneryczne, narządów moczowych, od godz. 9—1 i 5—8 wiecz.

POSZUKUJE WIEJSKIEJ służącej
do małego gospodarstwa pod Wilnem. Adres: ul. Wingry 6 u woźnego od 14 — 15.

Dr. Zeldowiczowa
Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych od godz. 12—2 i 4—6 wiecz. ul. Wileńska 28, tel. 2-77

Do wynajęcia
2 i 4 pokojowe mieszkanie, frontowe, przy ul. Jakóba Jasińskiego Nr. 18 dowiedzieć się Trocka 4, m. 1.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, Biskupia 4. Telefony: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 ppoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 ppoł. Administracja czynna od godz. 9¹/₂—3¹/₂ ppoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—2 ppoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9¹/₂—3¹/₂ i 7—9 wiecz.) Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. Biskupia 4. Telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową i dodatkiem książkowym 3 zł., z odbiorem w administracji 2 zł. 50 gr. Zagranicą 6 zł. CENA OGŁOSZEN: Za wiersz milimetryowy przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redak., komunikaty — 70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe — 30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 15 gr. Układ ogłoszeń w tekście 4-ro łamowy, za tekstem 6-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca.